

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

Lenka Vomelová

2008

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Lenka Vomelová

2008

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu veřejného sektoru

Rozvoj obce Věžnička

Vypracovala:

Bc. Lenka Vomelová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Krbová, Ph.D.

Věžnička, duben 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma

»**Rozvoj obce Věžnička**«

jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály

uvádím v přiloženém seznamu literatury.

Věžnička, duben 2008

.....

podpis studenta

Anotace

Rozvoj obce Věžnička

Zhodnocení Programu rozvoje venkova obce Věžnička za období 2000 – 2005. Aktualizace včetně navržení aktivit rozvoje a možných zdrojů financování.

duben 2008

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěla poděkovat

Ing. Janě Krbové Ph. D.,

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci.

Osnova:

Seznam použitých zkratek 9
Úvod....10
I. Teoreticko-metodologická východiska....12
1. Vymezení základních pojmů 12
1.1 Orgány obcí a jejich činnost 12
1.2 Samostatná a přenesená působnost obce 14
1.3 Majetek obcí a finanční hospodaření územních samosprávných celků....15
1.4 Shrnutí kapitoly....19
2. Strategické řízení 20
2.1 Strategická analýza 20
2.2 Tvorba strategických dokumentů....22
2.2.1 Program rozvoje obce 25
2.3 Realizace strategií se zaměřením na financování rozvojových aktivit....28
2.3.1 Financování na mezinárodní úrovni 29
2.3.2 Financování na národní úrovni 39
2.3.3 Financování na regionální úrovni 40
2.4 Kontrola a monitoring....42
2.5 Shrnutí kapitoly....42
II. Zhodnocení programu obnovy venkova obce Věžnička a navržení aktualizace 44
II. Zhodnocení programu obnovy venkova obce Věžnička a navržení aktualizace 44
3. Základní údaje o obci....44
3.1 Demografické údaje obce Věžnička 46
3.2 Identifikační údaje obce....48
3.3 Hospodaření obce 51
3.4 Shrnutí kapitoly....53
4. Program obnovy venkova obce Věžnička 54
4.1 Charakteristika obce 54
4.2 Přehled jednotlivých akcí včetně předpokládané doby realizace 55
4.3 Plnění Programu obnovy venkova obce Věžnička 57
4.4 Realizované akce mimo Program obnovy venkova....61
4.5 Vyhodnocení Programu obnovy venkova obce Věžnička....63
5. Navržení dalších aktivit rozvoje obce a možných zdrojů financování 65

5.1 SWOT analýza 65
5.2 Dotazníkové šetření 66
5.3 Oblasti rozvoje 73
5.4 Shrnutí kapitoly 80
6. Závěr 81
Literatura 84
Seznam příloh 86
Seznam grafů 98
Seznam obrázků 98
Seznam tabulek 99

Seznam použitých zkratek

ČOV	Čistička odpadních vod
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	Evropský zemědělský garanční fond
EFF	Evropský rybářský fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
Leader	Liaison entre les actions economic rural
MAS	Místní akční skupiny
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
SDA	Weiss Development Agency
SF	Strukturální fondy
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SZP	Společná zemědělská politika

Úvod

Velký podíl obyvatelstva u nás i v Evropě žije ve venkovských oblastech. Politika rozvoje venkova České republiky se začala vytvářet v devadesátých letech. Program obnovy vesnice vedl venkovské obce ke zlepšování prostředí. Ke snižování rozdílu ve venkovských oblastech čerpala ČR finanční prostředky v rámci politiky soudržnosti, a to prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a iniciativ Společenství. Od roku 2007 již byla politika venkova vyčleněna z politiky soudržnosti a nově zařazena pod společnou zemědělskou politiku. Pro období 2007-2013 byl vytvořen Program rozvoje venkova ČR zahrnující komplexní rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství.

Cílem mé diplomové práce je zhodnotit Program obnovy venkova obce Věžnička. Dílčím cílem práce je navrhnutí možností dalších aktivit rozvoje a rovněž doporučení zdrojů financování.

Ve Věžničce žiji již od dětských let a plánuji zde zůstat i nadále. Od roku 1990, ve kterém došlo k oddělení Věžničky od Ždírce, až do listopadu roku 2006, byl starostou můj otec Václav Vomela. Již v této době jsem se dostávala do kontaktu s činnostmi obce. Diplomovou práci na téma: Rozvoj obce Věžnička, jsem si zvolila, protože jsem chtěla zhodnotit vývoj obce, seznámit se s finančními možnostmi obce, poradit, co by se ještě dalo ve Věžničce zlepšit a odkud mohou čerpat finanční prostředky. Od letošního roku pracuji v obci jako pokladní a rovněž vedu agendu evidence obyvatel. V budoucnu bych se ráda aktivně podílela na rozvoji obce Věžnička.

V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy týkající se obce, včetně finančního hospodaření územních samospráv. Druhá kapitola pojednává o jednotlivých etapách strategického řízení. Hlavně jsem se zaměřila na Program obnovy venkova a na možnosti financování rozvojových aktivit. Malá část je věnována regionální politice.

V praktické části začínám představením obce Věžnička, její historií, demografickým vývojem, identifikačními údaji a hospodařením obce. Pak se již věnuji Programu obnovy

venkova obce Věžnička. Popisem jeho jednotlivých částí, jak byly plněny naplánované akce v období 2000 – 2006 a jaké akce obec uskutečnila mimo ty naplánované. V poslední kapitole diplomové práce naleznete SWOT analýzu obce Věžnička a dotazníkové šetření, které proběhlo s občany obce Věžnička. Na základě SWOT analýzy a dotazníkového šetření vymezím obci možnosti dalšího rozvoje, včetně doporučení, odkud mohou čerpat finanční prostředky.

Při vypracování práce jsem čerpala z odborné literatury, ze zákonů, ze strategických dokumentů České republiky a Evropské unie. Informace jsem rovněž získala z internetových stránek. Při vytváření praktické části jsem vycházela z kroniky obce Věžnička, Programu obnovy venkova obce Věžnička, rozpočtů obce a dalších dokumentů, ke kterým mi byl umožněn přístup.

V teoretické části diplomové práce jsem použila metodu syntézy. V úvodu praktické části jsem se zabývala historií rozvoje obce Věžnička a důležitými údaji o obci, zde jsem použila metodu deskripce. Dále se věnuji rozpočtu obce. Používám metodu komparace, jelikož srovnávám rozpočty za pět let a to 2002, 2003, 2004, 2005 a 2006. V hlavní části práce se věnuji Programu rozvoje venkova obce Věžnička. Používám metodu analýzy. Nejprve jsem sbírala potřebná data z interních materiálů obce, následovalo jejich vytřídění a následné vyhodnocení a jejich interpretace. V závěru jsem opět použila metodu syntézy, kdy jsem sjednotila jednotlivé části do celku.

I. Teoreticko-metodologická východiska

1. Vymezení základních pojmů

Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími samosprávnými celky. V Ústavě v hlavě 7. je uvedeno: „*Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu a zároveň jsou územní samosprávné celky veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu*.“[1] Obce samostatně spravují a rozhodují o zákonem vymezených veřejných záležitostech místního nebo regionálního významu, aniž by jim stát do tohoto rozhodování zasahoval.

Obec je vymezena třemi základními znaky, a to územím; občany ČR s trvalým pobytem; občany s čestným občanstvím obce a působností. Občané se mohou podílet na řízení obce buď nepřímo, prostřednictvím svých volených zástupců v zastupitelstvu obce, nebo přímo, např. v různých komisích či účastí na veřejných zasedáních zastupitelstva obce. Mají právo nahlížet do rozpočtu obce a do jejího závěrečného účtu za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady, výborů zastupitelstva a komisí rady obce a můžou z nich pořizovat výpisy. K nejdůležitějším otázkám rozvoje obce se mohou vyjádřit prostřednictvím místního referenda, o jehož vyhlášení rozhoduje rada obce.

Volené orgány obcí zabezpečují úkoly, které se týkají obce, resp. jejích občanů. Při rozhodování se uplatňuje pravidlo nadpoloviční většiny všech členů příslušného orgánu.

1.1 Orgány obcí a jejich činnost

Orgány obce v závislosti na její velikosti tvoří zastupitelstvo, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán. Počet členů obecního zastupitelstva vychází z počtu obyvatel a velikostí územního obvodu obce. Tento počet nesmí klesnout pod zákonem stanovenou minimální hodnotu. Zákon o obcích rozlišuje členy zastupitelstva na uvolněné a neuvolněné. Zastupitelstvo obce má rozhodovací pravomoce. Zastupitelstvo je schopno se usnášet za podmínky, že je přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva.

[1] Šelešovský za kolektiv: Role veřejného sektoru v procesu identifikace faktorů efektivnosti rozvoje Jihomoravského kraje v kontextu s reformou veřejné správy. Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, Brno, 2002, ISBN 80-210-2775-4

Zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná. Zastupitelstvo obce volí starostu, místostarostu a další členy rady obce. Zastupitelstvo obce má určitá práva a pravomoci. Rozhoduje o nejdůležitějších záležitostech, patřících do samostatné působnosti obce, např. o veřejných záležitostech, o hospodaření s majetkem a s rozpočtovými finančními prostředky.

Rada obce je výkonným orgánem obce pro samostatnou působnost a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu, v rámci přenesené působnosti obce rozhoduje na základě zákona. Jednání rady obce jsou neveřejná. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jeho usnesení, které je schváleno jen tehdy, hlasuje-li pro usnesení nadpoloviční většina všech jejích členů. Rada obce se nevolí tam, kde má zastupitelstvo méně než patnáct členů, v tom případě její pravomoc vykonává starosta obce. Radu obce tvoří starosta, jeho zástupci (místostarostové) a další radní, ve velkých městech primátor, náměstci primátora a ostatní členové.

Starosta je představitelem obce, zastupuje ji navenek, jeho postavení lze do určité míry přirovnat k postavení statutárního orgánu. Je odpovědný zastupitelstvu obce. Právní úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva či rady, může starosta provést až po jejich předchozím schválení. Starosta svolává zastupitelstvo obce, připravuje, svolává a řídí schůze rady obce, podepisuje její usnesení společně s dalším pověřeným členem rady. Starosta také odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Rovněž jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu, není-li však funkce tajemníka zřízena, plní jeho úkoly starosta. Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci.

Obecní úřad vykonává veškerou přenesenou působnost svěřenou obci, kromě té činnosti, která je svěřená do působnosti příslušné komise obecního úřadu nebo zvláštního orgánu. V samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce a pomáhá výborům zastupitelstva a komisím rady v jejich činnosti. Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci obce zařazené do obecního úřadu.

Výbory zřizuje zastupitelstvo obce jako své iniciativní a kontrolní orgány. Jejich počet závisí na rozhodnutí zastupitelstva. Výbory nemají žádnou rozhodovací pravomoc. Zastupitelstvo musí vždy zřídit výbor kontrolní a finanční. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů. Finanční výbor má za úkol

kontrolovat hospodaření s majetkem obce, včetně finančních prostředků v rámci hospodaření obce, a plní další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo obce.

Komise jsou rovněž iniciativní a poradní orgány obce, které však zřizuje rada obce. Komise mohou v rámci samostatné působnosti obce předkládat návrhy a náměty. Na rozdíl od výborů zastupitelstva je možno komisím svěřit výkon přenesené působnosti na svěřeném úseku činnosti, na němž jsou pak odpovědny starostovi.

Zvláštní orgány obce zřizuje pro výkon přenesené působnosti starosta. Jde zejména o komisi k projednávání přestupků a o povodňovou komisi. V případech stanovených zvláštními zákony, vykonává zvláštní orgán obce s rozšířenou působností státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností.

1.2 Samostatná a přenesená působnost obce

Existují dvě působnosti obce, a to samostatná a přenesená působnost. Samostatná působnost vymezuje prostor, v němž obec uskutečňuje Ústavou podložené právo na samosprávu. Patří sem například schvalování programu rozvoje obce, územního plánu obce a regulačního plánu, zřizování organizačních složek obce a příspěvkových organizací, vydávání obecně závazných vyhlášek. Obec se stará ve svém územním obvodu, v souladu s místními zvyklostmi, o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů (bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku).

Do přenesené působnosti patří úkoly, které stát svěřil obcím z důvodu, že jsou blíže občanům a mohou se tak podílet na některých úkolech státní správy ve svém správním obvodu. Rozsah výkonu přenesené působnosti, které vykonávají obce, je vymezen ve zvláštních zákonech. Můžeme sem zařadit např. výkon státní správy na úseku hospodaření s byty, dopravy, silničního hospodářství, zemědělství, všeobecné vnitřní správy, energetiky, kultury. Přenesená působnost je pro obce diferenciovaná podle rozhodnutí státu, tomu pak odpovídají i kapacity jejich úřadů a objem plynoucích finančních prostředků do rozpočtu obce. Pokud obec vykonává státní správu i pro jiné obce, dochází k územnímu přesáhnutí působnosti obce v oblasti přenesené působnosti.

Od 1. ledna 2003 existují tři druhy obcí, které se liší co do rozsahu přeneseného výkonu státní správy. Patří sem obce s rozšířenou působností (obce III. stupně), na které byla přenesena

největší část působnosti ze zaniklých okresních úřadů (k 31. prosinci 2002); obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně) a obce. Obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem vykonávají přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech a v rozsahu stanovém zvláštními zákony.[2]

1.3 Majetek obcí a finanční hospodaření územních samosprávných celků

Obec má ze zákona právo majetek držet, užívat a nakládat s ním jako právnická osoba. S majetkem disponuje obecní zastupitelstvo. Právo na vlastní majetek byl obcím přiznán zákonem č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. „*Většina majetku municipality slouží k poskytování statků veřejného sektoru*.“[3] Obce mohou získat majetek od státu nebo se o něj mohou ucházet u krajů nebo na majetkovém trhu. Obce každoročně vytvářejí rozpočet, na základě kterého se snaží získat dostatek finančních prostředků, aby mohl být obecní majetek řádně provozován, a aby pomáhal ke zvelebování obce. Informace o majetku obce, jeho hodnotě, skladbě a nárocích na jeho provoz a rozvoj jsou proto klíčovou informací.

Nástrojem finančního hospodaření územních samosprávných celků a svazků obcí je jejich roční rozpočet a rozpočtový výhled. **Rozpočtový výhled** slouží pro střednědobé finanční plánování. Sestavuje se na dobu 2 – 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách.

***„Rozpočet** územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“*[4] V praxi je důležité rozhodnout o optimálním přiřazení příjmů a výdajů územním rozpočtům. To pak ovlivňuje míru samofinancování, tzn. do jaké míry může obec ze svých vlastních příjmů financovat své výdaje, související především se zabezpečováním různých veřejných statků, i míru finanční soběstačnosti, danou poměrem vlastních příjmů k celkovým příjmům rozpočtu. Obce

[2] Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností; a Vyhláška Ministerstva vnitra č. 338/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

[3] Matoušová, Z.: Regionální a municipální ekonomika. VŠE Praha, 2000, ISBN 80-245-0052-3

[4] Úplné znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územích rozpočtů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákony č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 562/2004 Sb. a č. 635/2004 Sb.

vyhotovují svůj rozpočet v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria.

Rozpočtové období na úrovni územní samosprávy trvá jeden rok a v ČR se kryje s kalendářním rokem. **Rozpočtový proces** zpravidla zahrnuje dobu 1,5 – 2 roky. Pokud se územní samosprávný celek podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků, účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie. Rozpočtový proces v sobě zahrnuje sestavení návrhu územních rozpočtů odpovědným výkonným orgánem, následné projednání a schválení návrhu, jeho realizaci, průběžnou a následnou kontrolu jeho plnění a sestavení a schválení závěrečné skutečné bilance hospodaření.

Jestliže nebude rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření v době do schválení rozpočtu pravidly **rozpočtového provizoria**, která jsou potřebná k zajištění plynulosti hospodaření na vlastní úrovni a na úrovni nižších stupňů rozpočtové soustavy. Rozpočtové příjmy a výdaje, které se uskuteční v době rozpočtového provizoria, se stanou příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Rozpočty územní samosprávy jsou důležitým článkem v soustavě veřejných rozpočtů. *„Územní rozpočet je možné charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence.“* [5]

Hlavním úkolem obcí je zajistit dostatek finančních zdrojů. Rozpočet obce představuje nejnižší složku veřejných financí. Do soustavy veřejných rozpočtů patří jak rozpočty obcí, rozpočty měst, tak např. státní rozpočet, rozpočet zdravotní pojišťovny, státní fondy, rozpočty samosprávných krajů, rozpočty dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti. Celá soustava je věcně propojena a zahrnuje rozpočtový proces, rozpočtové skladby a rozpočtové zásady. K nejdůležitějším rozpočtovým zásadám patří zásada reálnosti a pravdivosti, úplnosti, dlouhodobé vyrovnanosti, publicity, aj.[6]

Cílem hospodaření v dlouhodobém horizontu by měl být vyrovnaný rozpočet, popřípadě přebytkový, pokud některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících

[5] Peková, J.: Hospodaření a finance územní samosprávy. Management Press, 1. vyd. Praha, 2004, ISBN 80-7261-086-4, str. 334
[6] Rektořík, J., Šelekovský, J., a kolektiv: Finance, Rozpočty, Účetnictví, Veřejná kontrola. Brno – Praha, 2002, ISBN 80-210-2955-5

letech, nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový. Schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let, nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.[7]

Základním systémem třídění v rozpočtové skladbě je druhové třídění, které třídí operace do tří základních okruhů, tj. příjmy, výdaje a financování. Druhové třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód).

Příjmy zahrnují nenávratná inkasa, kromě těch, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky (návratné výpomoci, půjčky, úvěr, příjmy z emise vlastních cenných papírů, přijaté splátky dříve poskytnutých půjček za účelem řízení likvidity, výhodného finančního investování apod.) Příjmy se dělí na dvě základní podskupiny, a to vlastní příjmy, jak běžné, tak kapitálové, a přijaté dotace. Člení se do čtyř tříd a to daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté dotace, s dalším podrobnějším členěním.

Výdaje jsou nenávratné platby a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na běžné a kapitálové. Do výdajů se nezahrnují položky jako úmor jistiny úvěrů, převody finančních prostředků na vkladový účet za účelem dosažení úrokového výnosu, splátky dluhopisů, půjčky poskytované jiným subjektům za účelem řízení likvidity, nákup akcií a dluhopisů za účelem zhodnocení dočasně volných finančních prostředků. Výdaje se začleňují do dvou tříd na běžné a kapitálové s dalším podrobnějším členěním.

Financujícími operacemi se rozumí přijetí finančních prostředků návratné povahy související s likviditou. Třída Financování zahrnuje i stavové údaje. Součástí této třídy jsou položky vyjadřující změny stavu finančních prostředků na bankovních účtech jako stavová veličina. Tyto výpočtové ukazatele jsou potřebné pro účetní výkaz o plnění příjmů a výdajů, který má přímou návaznost na zjištění salda územního rozpočtu.

Příjmy – výdaje = přebytek (+) nebo schodek (-) = (-) nebo (+) financování

tzn. podle charakteru salda.

[7] Úplné znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územích rozpočtů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákony č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 562/2004 Sb. a č. 635/2004 Sb.

Odvětvové třídění vychází z účelů, na které se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb.

Rozpočtová skladba upravuje konsolidační třídění, kdy prvkem rozpočtové skladby jsou tzv. záznamové jednotky. Většinu z nich používají obce i kraje. Konsolidace slouží k vyloučení duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekcí příjmů na straně jedné a korekcí výdajů na straně druhé.

Tab. č. 1 Zjednodušené obecné schéma rozpočtu obce v České republice

Příjmy	***Výdaje:***
Běžné: • daňové - svěřené (výlučné) daně (DzNem) - sdílené daně (část: DPFO, DPPO, DPH) - místní poplatky - správní poplatky • nedaňové - poplatky za služby - poplatky za životní prostředí - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od O. S., P. O. - zisk obecních podniků - dividendy z akcií, přijaté úroky • dotace – transfery - neúčelové (všeobecné) - účelové (specifické) **Kapitálové:** • z prodeje majetku – nemovitého a movitého dlouhodobého majetku • z prodeje akcií a majetkových podílů • kapitálové dotace – transfery – účelové – neúčelové (od jiné vládní úrovně, tj. ze SR, státních fondů, rozpočtu kraje, jiné obce apod.) • přijaté úvěry • příjmy z emise komunálních obligací • přijaté splátky půjček **Ostatní** • doplňkové	**Běžné** – neinvestiční: • mzdy a platy • povinné pojistné za zaměstnance • materiálové • energie • nájemné • sociální dávky • výdaje na municipální podniky • placené pokuty • placené úroky • ostatní (poskytnuté dary apod.) • dotace vlastním O. S. a jiným subjektům • neinvestiční příspěvky P. O. • výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční) **Kapitálové** – investiční výdaje: • na pořízení hmotného a nehmotného majetku • na nákup cenných papírů • na kapitálové poskytnuté dotace O. S. a různým subjektům, • na investiční příspěvky P. O. • na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům • splátky úvěrů **Ostatní**

Legenda: O. S. – organizační složka, P. O. – příspěvkové organizace, DzNem – daň z nemovitostí, DPFO – daň z příjmů fyzických osob, DPPO – daň z příjmů právnických osob, DPH – daň z přidané hodnoty

Zdroj: Peková, J. 2004.

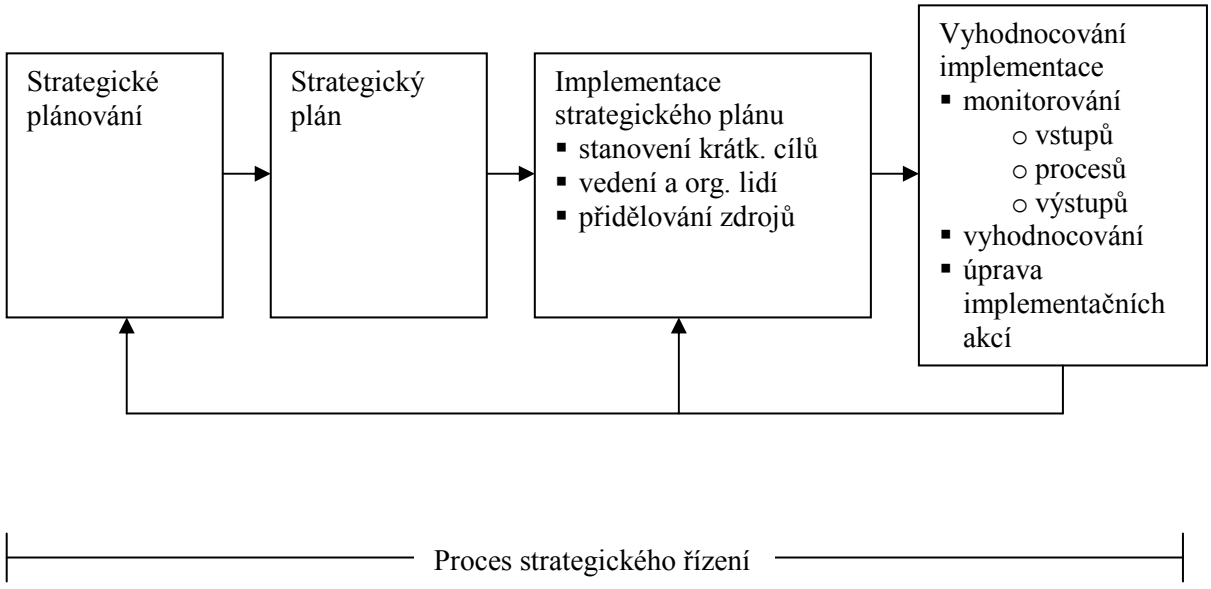
1.4 Shrnutí kapitoly

První kapitola pojednávala o obcích a jejich orgánech, o existenci samostatné a přenesené působnosti obce. V rámci samostatné působnosti obce má obec určité, zákonem upravené pravomoci k rozhodování v mnoha oblastech veřejné správy a může vydávat obecně závazné vyhlášky. Obce zabezpečují za stát i další úkoly v rámci plnění přenesené působnosti, neboli výkonu státní správy a v rámci přenesené působnosti vydávají nařízení obce. Závěr této kapitoly je věnován majetku obcí a hospodaření obcí, ve kterém je vymezen rozpočtový výhled, rozpočet, rozpočtový proces, rozpočtové období atd.

2. Strategické řízení

Strategické řízení[8] je procesem naplňování představ popsaných ve strategickém plánu. Zahrnuje v sobě implementaci, vyhodnocování a případnou úpravu akcí a činností, které směřují k dosažení vizí, cílů a záměrů formulovaných ve strategickém plánu. Strategické řízení v sobě zahrnuje strategickou analýzu, tvorbu strategických dokumentů, realizaci strategie a kontrolu a monitoring. Na obr. č. 2 jsou ve zjednodušené formě uvedeny vztahy mezi klíčovými pojmy procesu strategického řízení.

Obr. č. 1 Proces strategického řízení

Zdroj: Kotler, P. Marketing Management, New Persey, Prentice Hall 1994, s 63

Strategické plánování je systematické řízení obce, města či regionu, zaměřené na to, aby dlouhodobě naplňovala svůj hlavní účel či smysl. K základní etapě procesu strategického plánování patří strategická analýza.

2.1 Strategická analýza

Prvním krokem je analýza současné situace obce. Nejdříve je vždy třeba zjistit, v jaké situaci se obec nachází a jaké vlivy to způsobily. Zpracovává se profil obce, který by vypovídal

[8] Rektořík, J. Šelešovský, J. a kolektiv: Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Masarykova univerzita v Brně, Brno, 1999, ISBN 80-210-2126-8, str. 7

o postavení obce v regionální ekonomice a objektivně by posoudil ekonomické charakteristiky obce. Profil se zaměřuje na analýzu demografické situace obce, otázky trhu práce v obci, zabývá se údaji o bydlení, infrastruktuře a životním prostředí v obci, strukturou místní ekonomiky a podniky v obci. Cílem zpracování profilu obce je nalézt místní specifika v porovnání s regionálními či celostátními trendy, protože ty pak mohou být zdrojem výhod či ohrožení obce. Druhým cílem je analyzovat strukturu místní ekonomiky a vztahy mezi jednotlivými subjekty.

Následuje analýza dat, kdy se za použití nejrůznějších metod hodnotí získaná data. Nejznámější a nejužívanější technikou v České republice je SWOT[9] analýza, která je používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání. Jejím principem je jednoduchá, avšak výstižná, pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu, jeho možných příležitostí a ohrožení. Zdůrazňováním silných stránek, a naopak snahou o odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek, roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení. SWOT analýza se obvykle zobrazuje pomocí matice, která ukazuje základní vazby mezi jednotlivými prvky (silné, slabé stránky, příležitosti, ohrožení) a na jejímž základě lze přímo generovat potenciální určující strategie pro další rozvoj.

Zásadním přínosem SWOT analýzy v procesu plánování je prosazení koncepčnosti a dlouhodobosti do plánovacích procesů, a rovněž zvýšení adaptability na změny hospodářského prostředí a pružnosti, v přizpůsobení se jim rozdělením kompetencí mezi jednotlivé úrovně řízení (ministerstva, kraje, obce). Analýza umožňuje integraci strategií jednotlivých operativních plánů do provázaného systému plánování rozvoje a díky přesné formulaci cílů umožňuje soustředění zdrojů na jednotlivé procesy a činnosti podporující rozvoj. To znamená, že odhalením a posouzením perspektiv jednotlivých opatření lze soustředit omezené zdroje státu na oblasti rozvoje s nejvyšší prioritou, čímž lze při prosazování stanovených cílů omezit neúčelové a neefektivní řešení. Důležitým přínosem SWOT analýzy a strategického plánování je rovněž zlepšení komunikace mezi řídícími strukturami (státem, kraji a obcemi), protože identifikací vize a strategického záměru vlády dovoluje představitelům regionů porozumět orientaci vládní politiky a zvoleným cílům. Ti

[9] SWOT analýza je zkratka anglických slov Strenghts (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

pak mohou adekvátně přizpůsobit návrhy strategií rozvoje svých regionů a zvolit optimální koncepci dalšího rozvoje.

Na základě provedených analýz jsou stanoveny cíle rozvoje obce, které jsou dále rozpracovány do konkrétních opatření vedoucích k jejich naplnění. Cíle rozvoje by měly být srozumitelné, reálné, měřitelné, termínované a měla by o nich panovat shoda mezi těmi, kdo je stanovují a kdo mají zajistit svým chováním jejich dosažení.

2.2 Tvorba strategických dokumentů

Nejprve se určí strategický záměr vycházející ze strategického rozhodnutí, které ovlivňuje činnost obce v dlouhodobém horizontu. Strategie se zpracovává obvykle na dobu tří až pěti let, některé obce zpracovávají strategické plány i pro desetileté období. Strategické rozhodnutí je důležité z hlediska závažnosti a dlouhodobosti. Pak se ze seznamu možných strategií vybere vhodná varianta. Následuje **proces strategického plánování**. Během strategického plánování vzniká představa o tom, čím by se chtěla obec zabývat v budoucnosti, a které potřeby občanů by měla obec uspokojovat. Vytváří se vize a zároveň je mapována cesta, kterou musí obec projít, aby svou vizi uskutečnila. K tomu, aby mohla být vize úspěšně formulována a zároveň uskutečněna, musí být navzájem sladěny silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti, poslání. Strategické plánování je zastřešující činností, od níž se odvíjejí všechny ostatní aktivity obce. Jde o snahu vytvořit fungující systém, který umí absorbovat šoky, a rychle a efektivně se adaptuje na nový vývoj a příležitosti. Obec by měla vytvořit informační, plánovací a kontrolní systém, který jí poskytne informace o změně prostředí a umožní jí konstruktivně zareagovat na měnící se příležitosti a hrozby.

Strategické plánování na obecní úrovni vychází z toho, že občané jsou zdrojem moci, kterou delegují na své zastupitele. Úspěšné a proveditelné potom bývají takové projekty, které mají podporu veřejnosti a jejich klíčových představitelů. Strategický plán by tedy neměl vzniknout jen jako představa obecního úřadu, ale do procesu jeho přípravy a realizace by měla být zapojena široká veřejnost. Výhodou takového postupu je, že subjekty nacházející se na území obce jsou o dění v obci informovány. Pokud se občané či další subjekty podílejí na vzniku strategického plánu, budou se snažit prosadit i jeho realizaci. Zapojení veřejnosti do přípravy

a realizace strategického plánu rovněž urychluje přijímání změn a realizaci jednotlivých opatření strategického plánu a následně vede k posílení sounáležitosti vůči obci.[10]

Ve fázi sestavování a přijetí strategického plánu se stanovují priority pro jednotlivé cíle rozvoje obce. Zamýšlená opatření se vztahují k dostupným finančním a dalším zdrojům obce, a na tomto základě je sestavován strategický plán. S tímto sestaveným plánem by měla být seznámena veřejnost a měl by být podroben veřejné diskusi. Plán musí být přijat zastupitelstvem obce, neboť se tak deklaruje politická podpora cílům a opatřením obsaženým ve strategickém plánu a snaha o realizaci plánu. Strategický plán definuje prioritní oblasti a cíle rozvoje obce, přičemž do těchto oblastí potom mohou být soustředěny omezené zdroje obce. Problémy řeší dlouhodobě a komplexně, usiluje o minimalizaci hrozeb a maximalizaci příležitostí obce.

Hlavním úkolem strategické fáze je tedy identifikovat, co je třeba v obci udělat a určit směry a aktivity, kterými by toho mělo být dosaženo. Programová část již zahrnuje strategické směry a rozvojové aktivity ve formě reálných konkrétních programů a projektů, které by měly být splněny v daném časovém období a za cenu uvedených odhadovaných výdajů.

Strategické, rozvojové a ostatní dokumenty

Mezi **strategické plány** v ČR řadíme např. Strategii regionálního rozvoje, Strategii rozvoje kraje a Strategii rozvoje obce. Pro města a obce, které vytvářejí nebo inovují strategii svého rozvoje, je důležitá znalost strategie daného kraje či regionu. Strategie rozvoje jednotlivých krajů představují zároveň vstupní materiál pro Strategii regionálního rozvoje ČR.

Strategie regionálního rozvoje České republiky[11] pro období 2007 – 2013 je základním dokumentem politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Prvním koncepčním materiálem v oblasti regionální politiky byla Strategie regionálního rozvoje ČR, přijatá vládou v roce 2006 usnesením č. 682 ze dne 12. července 2000 o Strategii regionálního rozvoje České republiky. Strategie regionálního rozvoje České republiky zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie a také s ostatními odvětvovými politikami, které ovlivňují rozvoj

[10] Hrabalová, S.: Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně, Brno, 2004, ISBN 80-210-3356-8, str. 17

[11] *Regionální politika* [online]. MMR ČR [cit. 03-01-2008]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/regionalni-politika>.

území. Vycházejí z ní regionálně zaměřené rozvojové programy, financované výhradně z národních zdrojů nebo spolufinancované ze zdrojů Evropské unie. Cílem strategie je formulování témat a aspektů, významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik tam, kde je to účelné a potřebné. Strategie regionálního rozvoje tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. Cílem aktualizace Strategie regionálního rozvoje České republiky je zanesení nových nařízení Evropské unie, v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, do strategie, priorit a opatření české regionální politiky. Dokument bude určovat zaměření politiky regionálního rozvoje České republiky pro období 2007 – 2013. Zpracovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj a odbor regionálního rozvoje. Mezi další strategické dokumenty patří Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu a další platné resortní a regionální strategie.

Mezi **rozvojové plány** patří Národní rozvojový plán, Program rozvoje kraje a Program rozvoje obce, se kterým se blíže seznámíme. **Národní rozvojový plán** a **Národní strategický referenční rámec**[12] jsou základní programové dokumenty na národní úrovni a v oblasti politiky soudržnosti na ně navazuje Strategie regionálního rozvoje ČR. Každý členský stát si definuje svůj Národní rozvojový plán, který popisuje hlavní rozvojové problémy země. Je důležité najít společný průnik Národního rozvojového plánu a Strategických obecných zásad společenství, protože nemusí vždy platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám rozvoje politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Národní rozvojový plán tvoří pro léta 2007 – 2013 výchozí strategický dokument pro realizaci programů fondů EU v ČR. Dalším důležitým dokumentem je Národní strategický referenční rámec, který v ČR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR, tvoří systém finančních toků fondů EU v ČR a představuje operační programy pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Ještě existují **taktické plány**, do nichž spadá Akční plán. Jedná se o plány aktivit, a opatření, jejichž realizace je prioritou. Měly by zahrnovat odpovědi na otázky: co se má dělat, kdo to má dělat, kdo je zodpovědný za provedení a kdy se to má dělat.

[12] Fondy evropské unie [online], Ministerstvo pro místní rozvoj [cit 05-01-2008]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Tab. č. 2 Hierarchická struktura a vazby

Finanční plány	Věcné plány	Časové hledisko
Finanční perspektiva	Strategie	Dlouhodobé
Rozpočtový výhled	Rozvojový dokument	Střednědobé
Rozpočet	Akční plán	Krátkodobé

Zdroj: Krbová, J. 2006.

2.2.1 Program rozvoje obce

Aby obce mohly řádně plnit své funkce, a přitom účelně využívat prostředky obsažené ve svých rozpočtech a svůj majetek, používají pro řízení aktivit, probíhajících na jejich území, různé nástroje. Základním nástrojem je Strategický plán rozvoje obce, který bývá rovněž nazýván „Program rozvoje obce“[13] nebo strategií rozvoje obce či města. Program rozvoje obce je dokument střednědobé i dlouhodobé koordinace veřejných a soukromých aktivit demografického, ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru na území obce. Důvodem tvorby tohoto dokumentu je snaha vymezit základní priority rozvoje obce či města a definovat cíle rozvoje a jednotlivá opatření vedoucí k jejich naplnění. Smyslem programu je zorganizovat všeobecný rozvoj obce tak, aby prosperovala jako celek.

Program rozvoje obce je koordinačním a indikativním dokumentem, který z právního hlediska nemá charakter obecně závazného předpisu. Záměry a navržené postupy jejich realizace jsou závazné jen pro samotného pořizovatele, pro ostatní fyzické a právnické osoby, působící v obci, je program závazný jen v té míře, v jaké s ním samy vysloví dobrovolný souhlas.

Zastupitelstvo obce je oprávněno schvalovat program rozvoje územního obvodu obce, schvalovat územní a regulační plán obce a vyhlašovat jejich závazné části pomocí obecně závazné vyhlášky. S programem rozvoje obce souvisí také pravomoci zastupitelstva jako schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce, zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny.

Úkolem programu rozvoje obce je:

- definovat společné zájmy obce, jejich obyvatel a podnikatelských subjektů,
- definovat místní předpoklady realizace těchto společných zájmů,

[13] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

- optimalizovat územně technické a sociálně-psychologické podmínky rozvoje bydlení a podnikání v obci,
- koordinovat vynakládání veřejných investic v obci z hlediska územního a funkčního, vzhledem k záměrům a potřebám rozvoje privátního sektoru,
- v zájmu vytváření stabilních podmínek k bydlení a podnikání koordinovat účelnou alokaci běžných veřejných výdajů,
- definovat dlouhodobé záměry hospodářské a sociální politiky obce,
- posilovat u místních obyvatel a podnikatelů vědomí sounáležitosti s obcí a odpovědnosti za její rozvoj.[14]

Význam programu rozvoje

Program rozvoje obce poskytuje větší průhlednost v rozdělení finančních zdrojů a zároveň jejich využití pro rozvoj obce, a to nejen v budoucnosti. Program rozvoje obce by měl sloužit hlavně jako podklad pro zpracování konkrétních podnikatelských a dalších investičních záměrů realizovaných v obci; sestavování obecního rozpočtu; práci na novelizaci územního plánu obce nebo jeho případné vypracování; zodpovědný vstup obce na kapitálový trh; posuzování regionálních plánů a programů z pohledu obce a sestavení strategie rozvoje miniregionů.

Program není jednoúčelový dokument. Je nutné jeho trvalé sledování a vyhodnocování. Na základě zjištěných výsledků se program aktualizuje. Vyhotovením programu rozvoje získá obec materiál potřebný pro odhad skrytých zdrojů a možností, které mohou být použity pro další rozvoj. Případné zjištěné prostředky však u většiny malých obcí nijak významně nezvýší příjmovou stránku rozpočtu. Důležité je, aby zvolené orgány dosáhly celkového zlepšení života v obci i jejích občanů.

Program rozvoje obce by měl být tvořen profilem obce, SWOT analýzou a programovou částí. Profil obce je analytickou částí využívající údaje statistik z různých zdrojů. SWOT analýza popisuje silné a slabé stránky obce a definuje možná ohrožení a příležitosti rozvoje. Programová část již stanovuje prioritní oblasti rozvoje. Rovněž definuje základní rozvojové směry na úrovni hlavních cílů, které jsou podrobněji rozvedeny do jednotlivých oborových dílčích cílů, v jejichž rámci jsou specifikována opatření. V rámci priorit jsou navržena hlavní

[14] Rektořík, J. Šelešovský, J. a kolektiv: Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Masarykova univerzita v Brně, Brno, 1999, ISBN 80-210-2126-8

programová opatření, která jsou dále rozpracována do úrovně návrhu konkrétních opatření pro realizaci v době platnosti dokumentu.

Osnova programu rozvoje obce v komplexním pojetí zahrnuje hlediska sociální, ekonomické, ekologické i správní (viz příloha č. 1). Tato osnova by měla být vodítkem k vypracování programu, jehož jednotlivé zásady použije zpracovatel v závislosti na okolnostech týkajících se daného subjektu. Program rozvoje by měl obsáhnout všechny otázky osnovy. U malých obcí je to složitější. Na řadu otázek nemohou z pochopitelných důvodů reagovat.

Zvolit vhodnou strategii, která by přivedla malou obec k žádoucímu rozvoji, je vzhledem k řadě okolností, obtížné. Ani stát v dlouhodobém výhledu není schopen pokrýt všechny potřeby tak vysokého počtu malých obcí, proto je výhodné sdružování prostředků více obcí.

Zpracování programu rozvoje

Pro sestavení nového programu rozvoje je nutná znalost finanční situace obce. Zhodnotit rozpočty, vzít v úvahu závazky obce či možnosti získání dotací. Jako první dokument by měla mít obec schválený program rozvoje obce, na nějž navazuje územní plán obce. Na základě těchto dokumentů, rozpočtového výhledu, který je sestavován na dva roky, potřeb a zdrojů finančních prostředků, by měl být sestavován rozpočet obce. V průběhu let jsou nutné aktualizace plánu ve formě rozpočtových změn.

Metody zpracování rozvojových dokumentů

Při zpracovávání strategií je důležitá součinnost představitelů obce či regionu s tvůrcem rozvojové strategie. Na základě míry participace těchto představitelů se pak rozlišují dvě základní koncepce vzniku strategií:

a) expertní postup – vyznačuje se vysokou mírou zapojení expertů (odborníků) do procesu strategického plánování a nízkou účastí veřejnosti, resp. představitelů obce či regionu
b) komunitní postup – strategický dokument vzniká na základě diskuzí mezi místními představiteli a pouze pod dohledem konzultanta.

V praxi dochází spíše k prolínání obou postupů. Většina strategických plánů se tak zpracovává s výrazným důrazem na tu či onu metodu.

Existují různé metody využívané ve strategickém řízení např. Brainstorming, Delfská metoda, Procesní řízení, Project Cycle management, Benchmarking.

Brainstorming je jedna z nejznámějších metod generování nápadů, přičemž vychází z myšlenky „více hlav, více rozumu“. Vedoucí definuje problém a řídí sezení. Všechny nápady a myšlenky jsou zaznamenány. V průběhu sezení nesmí být nikdo kritizován. Účastníci brainstromingového sezení by měli navrhovat každou myšlenku, která je napadne, bez ohledu na jejich hodnocení. Jde o to získat co nejvíce informací, v co nejkratším čase a od co nejmenší skupiny. Protože čím více je vygenerováno nápadů, tím větší šance je, že bude nalezeno vhodné řešení.

U **Delfské metody** je nejprve definován problém k řešení. Následně se převede do formy dotazníku. Ten organizátor zašle odborníkům, kteří vyjádří své názory. Organizátor návrhy shrne a předloží stejným odborníkům. Celý proces se opakuje tak dlouho, dokud se odborníci na nějaké variantě neshodnou. Dotazníky by měly být rozesílány v 1 – 2 měsíčních intervalech. Odborníci spolu nespolupracují a každý předkládá svůj názor.

2.3 Realizace strategií se zaměřením na financování rozvojových aktivit

Přijatá strategie se převede do akce. Strategie se rozpracuje do dílčích plánů. Naplánují se a přidělí potřebné zdroje, popřípadě se provedou změny v existujících organizačních strukturách. Následuje řízení strategických změn, které v sobě zahrnuje usměrňování probíhajících procesů, překonání nechuti ke změnám, změnu zaběhnutých procesů a zajištění široké podpory. Důležité je průběžné sledování dílčích cílů, identifikování odchylek a přijetí náprav.

Rozvojové aktivity mohou obce financovat z:

- **Vlastních příjmů**

Obce mohou své rozvojové projekty financovat z vlastních zdrojů, které získají zpravidla buď tak, že pronajmou nebo prodají nepotřebný či nevyužívaný majetek, nebo tím, že si potřebné prostředky naspoří. To znamená, že musí po určitý čas hospodařit s přebytkem a tyto přebytky akumulovat například v peněžních fondech, až je shromážděn dostatek prostředků pro plánovanou investici. Avšak největší skupinou příjmů, se kterými obce hospodaří, jsou daňové příjmy.

- **Cizích zdrojů**

Naléhavost investiční akce vedou obce k tomu, že upřednostňují financování investice z cizích zdrojů. V tomto případě obce využívají pro financování svých rozvojových potřeb cizích prostředků. Obce si mohou určitou formou prostředky půjčit s tím, že je musí v budoucnu splatit. Pokud na sebe obce berou závazek, měly by zvažovat únosnost zadlužení z hlediska objemu, nákladů, trvání dluhu a formy dluhu. Nejvyužívanější formou zadlužení obcí je úvěr od peněžního ústavu. Další možnou formou přijetí dluhu je emise obligací nebo získání zvýhodněné půjčky od jiného veřejného rozpočtu či z prostředků mezinárodních organizací nebo získání návratné finanční výpomoci od jiného veřejného rozpočtu. Mezi nejméně využívané formy dluhu patří emise směnky a využití finančního leasingu. Některé menší obce zvažují možnost vypůjčit si prostředky potřebné k financování investice od svých obyvatel.[15]

Veřejné výdajové programy jsou v ČR využívány jako jeden z možných způsobů financování rozvojových aktivit. Příjemci podpory mohou být kraje, sdružení obcí nebo obce a jimi založené právnické osoby, podnikatelé, nestátní neziskové organizace a další právnické osoby. Veřejné výdajové programy jsou realizovány na mezinárodní, národní a regionální úrovni.

2.3.1 Financování na mezinárodní úrovni

Finanční prostředky jsou poskytovány v rámci politiky EU a dalších finančních mechanismů. Od roku 2007 je problematika venkova vyčleněna z politiky soudržnosti a je zařazena pod společnou zemědělskou politiku.

1) Politika EU

- **Politika soudržnosti**

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Strukturální fondy (SF) jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony (např. venkovské a problémové městské části, upadající průmyslové oblasti, hornaté oblasti, řídce osídlené oblasti). Tyto fondy pozitivně přispívají ke snižování regionálních rozdílů a ke zlepšování životního prostředí.

[15] Hrabalová, S.: Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova univerzita v Brně, První vydání, Brno 2004, ISBN80-210-3356-8

Evropský sociální fond (ESF)

Hlavním cílem ESF je zvyšování počtu a kvality pracovních příležitostí a podpora růstu zaměstnanosti. Zaměřuje se především na boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů a na podporu integrace na trhu práce. Z ESF jsou podporovány neinvestiční projekty např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zvyšování kompetencí řídících pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

ERDF byl zřízen v roce 1974 jako základní nástroj regionální politiky k financování strukturální pomoci prostřednictvím Regionálních rozvojových programů, které jsou zaměřeny na nejvíce postižené oblasti a ke snižování meziregionálních nerovností. Snaží se odstraňovat zásadní problémy v zaostávajících regionech a v upadajících průmyslových oblastech. Podporuje investiční projekty, např. výstavbu silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, rozvoj a obnovu sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, investice do dopravní a technické infrastruktury, podporuje inovační potenciál podnikatelů, modernizaci systému krizového managementu atd.

Fond soudržnosti

Fond soudržnosti je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční projekty, avšak pouze se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.

Projekty spolufinancované z fondů EU jsou realizovány prostřednictvím tematických a regionálních operačních programů. Tyto důležité dokumenty specifikují cíle, kterých chtějí žadatelé a realizátoři projektů dosáhnout. Pro období 2007 – 2013 připravila ČR pro využívání fondů EU celkem 24 operačních programů, které se dále dělí na tematické,

regionální, programy pro Prahu a programy spadající pod Cíl 3 Evropská územní spolupráce. Operační programy jsou rozděleny mezi tři cíle, k jejichž dosažení je vyčleněno pro Českou republiku 26,69 mld. €.

Struktura operačních programů

- Úvod
- Zdůvodnění potřebnosti programu
- Popis strategie zvolené k odstranění identifikovaných problémů, definice dílů operačního programu, vazba na ostatní operační programy, vztah k horizontálním tématům
- Konkretizace zaměření operačního programu (prioritní osy, oblasti podpory, typy projektů realizovatelných v rámci dané oblasti podpory, vymezení příjemců podpory, monitorovací indikátory apod.)
- Finanční zajištění programu, rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy
- Popis řízení operačního programu (role institucí zapojených do řízení programu, způsob monitorování, hodnocení, kontrola, publicita)
- Přílohy

Jelikož se zabývám rozvojem obce, tak se dále zaměřuji na cíl Konvergence. V rámci cíle Konvergence je pro období 2007 – 2013 připraveno 8 tematických operačních programů. Na tyto programy je vyčleněno 21,2 mld. € a řadíme sem: OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc.

Pro období 2007 – 2013 je v rámci cíle Konvergence připraveno 7 regionálních operačních programů. Na regionální operační programy je vyčleněno 4,6 mld. €. Obecně se zaměřují na tato témata: Dopravní dostupnost a obslužnost, Rozvoj území, Regionální rozvoj podnikání a Rozvoj cestovního ruchu. Podporované aktivity se mohou v jednotlivých regionech soudržnosti lišit. Všechny podporované aktivity jsou spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Kraj Vysočina spadá spolu s Jihomoravským krajem do Regionálního operačního programu ROP Jihovýchod, který se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a

zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

- **Společná zemědělská a rybářská politika**

Vztah venkova k zemědělství je vnímán tak silně, že pro nové programovací období 2007 – 2013 byla problematika venkova vyčleněna z politiky soudržnosti a je nově zařazena pod společnou zemědělskou politiku.

Venkovský prostor, podle metodiky EU k 1. lednu 2003, tvořily na úrovni NUTS II všechny regiony soudržnosti kromě hlavního města Prahy a Moravskoslezska. Klasifikace NUTS se používá pro potřeby statistiky, posuzování a hodnocení potřebnosti regionů, popřípadě vhodnosti podpory konkrétního regionu z prostředků EU. Venkov lze chápat jako prostor, kde existují velmi úzké sociální a ekonomické vazby. Venkov mnohdy disponuje rozvojovým potenciálem, který je nutné využít k nastartování jeho rozvoje. Venkovské oblasti jsou charakteristické jedinečnými kulturními, hospodářskými a sociálními vazbami, zvláštními řemeslnými aktivitami a krajinnou rozmanitostí, což přináší kapacity pro další rozvoj.[16]

Nárůst počtu obyvatel ve venkovských obcích není územně rovnoměrný. Zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva roste s velikostní kategorií obce. Ve venkovských oblastech se vyskytují problémy dostupnosti enviromentální infrastruktury, projevující se zaostáváním dopravní infrastruktury. Nedostatečná je rovněž kapacita a kvalita místní veřejné správy a dostupnost veřejných služeb. Dochází ke zhoršování demografické struktury, tj. odchod mladých a kvalifikovaných pracovních sil, stárnutí populace venkova, prohlubování kvalifikačního deficitu.

V ČR můžeme identifikovat tři typy venkovských oblastí:

- venkovské oblasti v zázemí velkých měst, které jsou ovlivněny převáženě suburbanizací a zaznamenávají výrazný nárůst populace, což ovlivňuje jejich rozvojové a zvláště investiční priority
- průměrně rozvinuté venkovské oblasti ve větší vzdálenosti od velkých center, ale s dobrým dopravním spojením

[16] Pěchula, M. a kol.: Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reforem SZP EU. IERAS, Praha, 2006, ISBN 80-86684-42-3

- periferní venkovské oblasti, řídce obydlené, izolované od spádových měst a hlavních dopravních sítí.[17]

Společná zemědělská politika je nejstarší politikou evropského společenství. Cílem je vytvořit udržitelný rámec pro budoucí rozvoj venkova prostřednictvím zvyšování jeho konkurenceschopnosti, vytvářením podmínek pro udržení a vznik nových pracovních příležitostí na venkově, diversifikační činnosti zemědělců a dalších podnikatelů na venkově pro ekonomický rozvoj venkova a vytváření nových zdrojů příjmů jeho obyvatel pro stabilizaci venkovského osídlení. Tato politika je financována ze tří fondů – **Evropského zemědělského garančního fondu (EAGF), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD)** a **Evropského rybářského fondu (EFF).** Celkový objem prostředků, který bude alokován prostřednictvím EAFRD, je 10,5 mld. Kč za rok, z čehož na rozvoj venkova připadne téměř 17 % těchto prostředků.[18]

Operační program Rybářství

OP Rybářství ČR je v souladu se Společnou rybářskou politikou a vychází z Národního strategického plánu pro oblast rybářství na období 2007 – 2013. Mezi jeho cíle patří prosazování udržitelné rovnováhy mezi přírodními zdroji a potřebami společnosti, posílení konkurenceschopnosti rybářských subjektů, zvýšení kvality produktů, zlepšení produktivity práce, podpora ochrany životního prostředí, zvýšení kvality produktů, zlepšení produktivity práce, podpora ochrany životního prostředí, výzkum, celoživotní vzdělávání pracovníků v oblasti rybářství a prosazování rovného postavení mužů a žen. Hlavní priority jsou odstranění sedimentů usazovaných v rybnících a podpora přírodě blízkému hospodaření. OP Rybářství ČR se pořizuje jako koncepční dokument podle platného znění nařízení Rady Evropské unie o podpoře udržitelného rozvoje odvětví rybářství, rybolovných oblastí a vnitrozemského rybolovu z prostředků EFF. Hlavním cílem fondu je zajištění trvale udržitelného rozvoje rybolovu a akvakultury. Z EFF jsou financovány aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu.

[17] Pěchula, M. a kol.: Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reforem SZP EU. IERAS, Praha, 2006, ISBN 80-86684-42-3
[18] Ministerstvo pro místní rozvoj. Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013, červenec 2007

Program rozvoje venkova ČR[19] na období 2007 – 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy. Opatření programu rozvoje venkova přispívají k naplňování cílů Lisabonské strategie v oblasti trhu práce, udržitelného rozvoje, vnitřní práce a podnikatelského prostředí a společnosti založené na znalostech.

Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR je nutný k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tj. k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program rovněž vytváří podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snižovat míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Program rozvoje venkova je realizován prostřednictvím čtyř prioritních os a jejich priorit: zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví; zlepšení životního prostředí a krajiny; kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova a LEADER. Cílem LEADERu je zapojení širokých vrstev obyvatelstva do spolupráce při řešení problematiky jednotlivých oblastí (mikroregionů) formou převzetí iniciativy rozhodovacích procesů týkajících se příslušné venkovské oblasti. Mikroregion musí mít místní akční skupinu s právní subjektivitou, na niž bude delegována pravomoc provádět výběr projektů z daného mikroregionu. Osa IV Leader na období 2007 – 2013 je zaměřena na realizaci aktivit přispívajících ke zlepšení kvality života na venkově, posílení ekonomického potenciálu, zhodnocení přírodního a kulturního dědictví a posílení řídících a administrativních schopností venkovských aktérů. V rámci tohoto opatření budou místní akční skupiny realizovat svůj strategický plán Leader.

[19] Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 [online], Praha, květen 2007, Ministerstvo zemědělství ČR [cit 05-01-08]. Dostupné z <http://www.mze.cz/UserFiles/File/EAFRD/PRV_oficiln_schvlen.pdf>

Cíl Konvergence

V rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti a zemědělské politiky rozvoje venkova byly vymezeny následující oblasti potenciálních překryvů:

Rozvoj podnikání ve třech dimenzích

- posilování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu,
- zpracování biomasy a obnovitelné zdroje energií,
- rozvoj MSP na venkově – služby, řemesla, problematika mikropodniků.

Je proto třeba jasně definovat, která politika bude financovat dané oblasti. Program rozvoje venkova bude podporovat fyzické a právnické osoby podnikající v zemědělské výrobě dle zákona o zemědělství, také podnikatelské subjekty jiné než definované zákonem o zemědělství a rovněž obce (resp. svazky obcí, příp. sdružení obcí). V obcích do 2 000 obyvatel bude podpora poskytována prostřednictvím Programu rozvoje venkova v oblasti podpory podnikání při zakládání a rozvoji existujících nezemědělských podniků nejmenší velikosti, včetně nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb bez omezení sektorů, především v oblasti řemesel a služeb pro hospodářství a obyvatelstvo, s cílem vytváření pracovních míst a rozvoje bohaté hospodářské struktury nezemědělských aktivit ve venkovských oblastech.

Obnovitelné zdroje energie

Z Programu rozvoje venkova se budou podporovat investice spojené se zpracováním biomasy zemědělskými podnikateli. V ostatních případech bude podpora poskytována prostřednictvím politiky soudržnosti.

Brouwnfields

Politika hospodářské a sociální soudržnosti nebude řešit problematiku regenerace brouwnfields s budoucím zemědělským a zpracovatelským využitím.

Místní komunikace, technická infrastruktura

Program rozvoje venkova bude podporovat projekty do 5 mil. Kč v obcích do 500 obyvatel, v ostatních případech bude podpora poskytována prostřednictvím politiky soudržnosti.

Ostatní aktivity spojené s rozvojem venkovských obcí včetně rozvoje občanské vybavenosti a služeb

Tyto aktivity budou směřovat k obnově, rekonstrukci, modernizaci a estetickému zlepšení venkovských sídel, veřejných budov, zástavby, veřejných prostranství a zeleně vesnic a ostatních důležitých prvků venkovského dědictví, k základní občanské vybavenosti ve venkovských obcích (školské, zdravotnické, sociální) a služeb, k rozvoji zájmových činností a spolků a využití ICT. Program rozvoje venkova se zaměří na podporu projektů v obcích do 500 obyvatel, v dalších případech bude podpora poskytovaná prostřednictvím politiky soudržnosti.

Rozvoj kulturního dědictví na venkově

V rámci rozvoje kulturního dědictví na venkově bude poskytována podpora na studie, projekty a programy identifikace a zhodnocení kulturního dědictví, včetně památkových území, na obnovu, rekonstrukci, modernizaci a estetické zlepšení venkovských památek, na zachování a rozvoj identity venkovských oblastí, rozvoj etnografických zvláštností a tradic, rozvoj kulturních spolkových aktivit. Program rozvoje venkova bude podporovat projekty v obcích do 500 obyvatel, v ostatních případech bude podpora poskytována prostřednictvím politiky soudržnosti.

Rozvoj cestovního ruchu

Z Programu rozvoje venkova budou podporováni zemědělští podnikatelé a začínající podnikatelé v oblasti cestovního ruchu v obcích do 2 000 obyvatel. Podnikatelé v cestovním ruchu, s doloženým dvouletým účetním obdobím v obcích nad 2 000 obyvatel, budou podporováni prostřednictvím ROPů.

Vodohospodářská infrastruktura, budování čistíren odpadních vod, pro sídla do 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO)

V oblasti financování ČOV a kanalizací bude OP ŽP financovat stavby v aglomeracích nad 2 000 EO a ve zvláště chráněných územích podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, včetně území Natura 2000 a Novomlýnských nádrží. Program rozvoje venkova bude financovat stavby ČOV a kanalizací pouze v aglomeracích pod 2 000 EO.

Vodohospodářská opatření v krajině

Z Programu rozvoje venkova budou financovány pouze pozemkové úpravy, kdy příjemcem podpory jsou Pozemkové úřady. V ostatní případech bude podpora poskytována prostřednictvím politiky soudržnosti – OP ŽP.

Lesní hospodářství

Příjemcem podpory z Programu rozvoje venkova jsou subjekty hospodařící v lesích soukromých osob a obcí. Ministerstvo životního prostředí podporuje právnické osoby, jimž je svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu.

Lidské zdroje

Z Programu rozvoje venkova bude podporována poradenská činnost a šíření informací pro zemědělské subjekty, subjekty lesního hospodářství v oblastech působnosti EAFRD a pro jiné subjekty na venkově. Šířeny budou také informace v zájmu rozvoje podnikání. Veškeré ostatní školení, vzdělávání a výzkum v oblasti zemědělství, lesnictví a rozvoje venkova budou podpořeny z politiky soudržnosti.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

V rámci tohoto cíle je v ČR oprávněno čerpat prostředky z politiky soudržnosti pouze hlavní město Praha.

Cíl Evropská územní spolupráce

Prostřednictvím tohoto cíle je poskytovaná podpora zaměřená na realizaci společných projektů v přeshraničním, meziregionálním a nadnárodním kontextu, což vyžaduje prokázání dopadů podpory i na území mimo ČR. Na rozdíl od Programu rozvoje venkova zde nebudou podporovány aktivity, jejichž příjemci budou zemědělci, nebudou podporována školení pro zemědělce, osoby zaměstnané v zemědělství a lesnictví nebo skupiny výrobců, a dále se projekty nebudou týkat modernizace zemědělských statků, staveb, činností apod.

Koordinace a spolupráce řídících orgánů

Je zajištěna koordinace a spolupráce řídících orgánů Programu rozvoje venkova, Evropského rybářského fondu a operačních programů politiky soudržnosti – pracovní skupinou na regionální úrovni (tvořenou zástupci regionálních pracovišť Státního zemědělského

intervenčního fondu, Ministerstva zemědělství, Ministerstva pro místní rozvoj a Regionální rady příslušného ROPu kvůli dohledu nad překryvy).[20]

Rovněž je zajištěna koordinace a spolupráce řídících orgánů Programu rozvoje venkova, Evropského rybářského fondu a operačních programů politiky soudržnosti (resortní koordinační skupinou Ministerstva pro místní rozvoj na centrální úrovni). Tato skupina poskytne k dispozici všem řídícím orgánům databázi všech projektů v jednotlivých programech.

Také je zajištěna koordinace a spolupráce řídících orgánů národních operačních programů Evropského sociálního fondu tj. operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, zejména v oblasti vzdělávání popř. rekvalifikací pracovníků.

2) Další finanční mechanismy

Fondy solidarity

Fond solidarity pomáhá regionům v členských i kandidátských státech postižených velkou přírodní, technickou nebo ekologickou katastrofou. Zaměřuje se na poskytnutí okamžité finanční pomoci, nikoli dlouhodobých opatření, která se mohou financovat ze strukturálních fondů či Fondu soudržnosti. Fond solidarity byl vytvořen po povodních v srpnu 2002 jako nový finanční nástroj EU. Měl by být využíván k:

- obnově provozuschopnosti infrastruktury a závodů v oblasti energetiky, vodohospodářství a zpracování odpadních vod, telekomunikací, dopravy, zdraví a vzdělání;
- zajištění ubytování a financování záchranných služeb tak, aby byly uspokojeny potřeby postiženého obyvatelstva;
- zabezpečení preventivní infrastruktury a opatření k bezprostřední ochraně kulturního dědictví;
- vyčištění oblastí postižených katastrofou, včetně přírodních zón.

[20] Ministerstvo pro místní rozvoj. Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013, červenec 2007

Norské fondy

Na základě dohodnutých finančních mechanismů se Norsko zavázalo přispívat ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru, a to prostřednictvím poskytování grantů na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech, jako např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví, zdravotnictví či péče o dítě aj.

Švýcarská pomoc

Česká republika by měla získat od Švýcarské konfederace finanční prostředky, ze kterých nejspíše 50 % bude poskytováno prostřednictvím Swiss Development Agency (SDA) a druhá polovina prostřednictvím švýcarského Ministerstva hospodářství. Pomoc by měla být poskytována prostřednictvím fondů zaměřených na vzájemně dohodnuté oblasti.

SDA má zájem směřovat svou pomoc do regionů a to ve 4 hlavních prioritách:

- regionální rozvoj (malé a střední podniky apod.),
- zdraví – péče o seniory,
- životní prostředí,
- kultura.[21]

2.3.2 Financování na národní úrovni

Finanční prostředky jsou poskytovány:

- **Z kapitol státního rozpočtu**

Finanční prostředky lze čerpat z národních programů spadajících pod příslušná ministerstva. Ministerstvo pro místní rozvoj podporuje regionální rozvoj z národních zdrojů v roce 2008 následujícími podprogramy: Podpora úprav bývalých vojenských areálů k obecnímu využití, Program obnovy venkova, Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou.[22]

Cílem programu Podpora úprav bývalých vojenských areálů k obecnímu využití je ve formě dotace přispět na úpravy budov a ploch k novému využití, pro poskytování služeb ve veřejném zájmu nebo k dalšímu podnikatelskému využití či na aktualizaci nebo pořízení

[21] Wokoun, R.: Strukturální fondy a obce I. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2006, str. 125, ISBN 80-7357-138-2
[22] *Podpora regionálního rozvoje v roce 2008* [online], Ministerstvo pro místní rozvoj [cit 05-01-2008]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2008>

změn územně plánovací dokumentace. Program je určen pro obce, v jejichž územním obvodu došlo v období od ustavení obecních zastupitelstev v roce 1990 k rušení vojenských posádek nebo zařízení a které převzaly příslušný vojenský majetek do svého vlastnictví. Příjemcem dotace je obec, případně svazek obcí.

Program obnovy venkova zajišťuje realizaci Programu obnovy vesnice, přijatého vládou České republiky 29. května 1991. Program předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Podpora je poskytována ve formě systémové investiční nebo neinvestiční dotace na realizaci schválených akcí. Příjemcem podpory mohou být obce či registrované svazky obcí.

Cílem podpory je přispět k obnově obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou způsobenou lidským činitelem. Příjemcem dotace jsou obce, svazky obcí a kraje.

- **Ze státních mimorozpočtových fondů**

Nejčastěji se jedná o dotace ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP), které jsou podmíněny poskytnutím vlastních finančních prostředků obcí na investice s ekologickým aspektem. Na podporu bytové výstavby jsou vypláceny dotace za Státního fondu rozvoje bydlení (SFRB), na údržbu a opravy komunikací dotace za Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

2.3.3 Financování na regionální úrovni

Obce mohou získat dotace i od krajů, a to jak v rámci samostatné působnosti kraje (programy vyhlašované jednotlivými kraji – např. na podporu rozvoje cestovního ruchu, volnočasových aktivit), tak přerozdělením některých typů dotací, jenž kraje získaly ze státního rozpočtu (na Jednotky dobrovolných hasičských požárních sborů, na sociální služby). Kraj Vysočina zřídil samostatný trvalý účelový *Fond Vysočiny*[23]. Ten soustřeďuje část rozvojových prostředků kraje Vysočina na realizaci aktivit vymezených v Programu rozvoje kraje Vysočina, které jsou poskytovány jednotlivým subjektům prostřednictvím grantových programů. Prostředky jsou poskytovány ve formě dotací a půjček. Fond Vysočiny je jedním z nástrojů pro postupnou realizaci Programu rozvoje kraje Vysočina. Jeho cílem je zejména

[23] Statut účelového fondu Vysočiny ze dne 26. 9. 2006 č. 11/06 [online], Dostupné z <http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/zasady-11-2006.pdf>

transparentní a systémová podpora v souladu se zájmem kraje, zapojení velkého množství subjektů do aktivit vedoucích k rozvoji kraje, trénink subjektů na systém a pravidla pro podávání žádosti o finanční prostředky z fondů EU.

Regionální politika

Vznik regionální politiky se datuje do 30. let tohoto století, ještě však nedošlo k sjednocení názorů na její obsahové vymezení, které by mělo relativně universální platnost. Důvody spočívají v úzké vazbě regionální politiky na celkovou hospodářskou politiku, která se vyznačuje rozsáhlou koncepční rozmanitostí, a rovněž je velkým problémem zakomponovat do definičního vymezení ostatní hlediska, která existenci regionální politiky podmiňují, např. aspekty sociálního charakteru.

Regionální politika je koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů, která by měla přispívat k rozvoji jednotlivých regionů, snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů, podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů z hlediska aktivace jejich nedostatečně využívaného potenciálu.[24]

Regionální politika se snaží, aby i méně výkonné, tj. méně vyspělé, ekonomicky úspěšné a konkurenceschopné regiony zlepšovaly svoji prosperitu a výkonnost. Menší výkonnost některých regionů bývá způsobena především jejich odlehlou polohou a nedostatečnými přírodními zdroji, bývá i ovlivňována historickými a kulturními faktory.

Důvody k podpoře méně výkonných regionů jsou:

- *„sociální a politické – občané by měli mít rovné šance co se týče kvality života a uplatnění, ať žijí v kterékoliv části regionu*
- *ekonomické – nedostatečně prosperující regiony znamenají nedostatečné využití území jako výrobního faktoru, navíc vyžadují zvýšenou potřebu veřejných zdrojů v podobě sociálních služeb a podpor v regionu (např. větší výdaje na podpory v nezaměstnanosti).“*[25]

[24] Czekaj, P.- Hellmich, M.- Hučka, M.- Kutscherauer, A.- Vozáb, J.: Systémové a metodické aspekty tvorby strategií rozvoje regionů (VÚSC) České republiky. metodická příručka. Září 1998

[25] Mainer, K.- Čtyroký, J.: Ekonomika územního rozvoje. GRADA Publishing, První vydání, Praha, 2000, ISBN: 80-7169-644-7

Podporované regiony

Česká republika, na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, se zaměřuje na:

- strukturálně postižené regiony, ve kterých se projevují negativní projevy strukturálních změn,
- hospodářsky slabé regiony, které na základě hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice,
- venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, odlivem obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství,
- ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů (např. příhraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnou pohromou apod.).[26]

Mezi základní cíle regionální politiky patří rozvoj regionů zaměřených na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti. Každý region by měl mít příležitost ke svému vyváženému rozvoji odpovídajícímu jeho potenciálu a specifickým stránkám.

2.4 Kontrola a monitoring

Kontrola a monitoring odhaluje nedostatky strategií. Pokud má být nějaká činnost úspěšná, vyžaduje kontrolu, tedy vyhodnocování dosažených aktivit ve vztahu k zamýšleným, a přijímání určitých opatření, pokud se tyto dva stavy liší. Rovněž tak i plnění strategického plánu by mělo být průběžně vyhodnocováno, což znamená, že zde opět musí být subjekt, který bude plnění plánu vyhodnocovat a případně iniciovat změny. Hodnocení by se mělo zaměřit zejména na to, jestli jsou stanovené cíle stále aktuální, zda je jich realizací plánu skutečně dosahováno a jaké přínosy přináší vložené prostředky do realizace strategického plánu. Její závěry můžeme pak využívat pro další plánování.

2.5 Shrnutí kapitoly

V této kapitole jsou popsány etapy strategického řízení, kterými jsou strategická analýza, tvorba strategických dokumentů, realizace strategií, kontrola a monitoring. Kapitola se zaměřuje především na Program rozvoje obce, který je v praktické části této práce hodnocen.

[26] Zákon č. 248/2000 Sb., o podpore regionálního rozvoje, § 4, odst. 2

Nechybí ani metody zpracování rozvojových dokumentů. Ve fázi realizace strategií jsou rovněž rozebrány možnosti, jak obec může získávat finanční prostředky. Příjmy finančních prostředků jsou zde rozčleněny na vlastní a cizí zdroje. Z vlastních příjmů tvoří největší položku příjmy daňové. Z cizích zdrojů jsou největším příjmem dotace, ať už z Fondu kraje Vysočina, z Národních programů nebo v neposlední řadě z Fondů Evropské unie.

II. Zhodnocení programu obnovy venkova obce Věžnička a navržení aktualizace

V první části je představena obec Věžnička, její historie, demografický vývoj, základní údaje o obci a hospodaření obce. Následuje popis Programu obnovy venkova obce Věžnička za období 2000 – 2006, analýza jeho plnění zakončená jeho závěrečným zhodnocením. Poslední kapitola se zabývá SWOT analýzou obce Věžnička, dotazníkovým šetřením prováděným v obci Věžnička. Na základě zjištěných výsledků následuje navržení dalších aktivit rozvoje a možných zdrojů financování.

3. Základní údaje o obci

Obec se nachází na pomezí Hornosázavské pahorkatiny a Křižanovské vrchoviny v údolí říčky Šlapanky, v nadmořské výšce 490 m. Věžnička je vzdálena od Polné 3 km jižně a od Jihlavy 12 km severovýchodně. Prochází jí jedna okresní silnice směřující z Polné na Ždírec (směr Jihlava).

První písemná zpráva o obci pochází z roku 1502[27], kdy patřila ke strážným obcím hradiště Polná. Pamětní kniha obce Věžnička uvádí jako první datum rok 1636, tehdy ještě byla obec nazývána Malá Věžnice. V té době zde žilo 13 sedláků. Dle rozhodnutí ministerstva vnitra byl v r. 1924 změněn název obce Malá Věžnice na Věžničku. Ve vesnici se dlouho lidé živili zemědělstvím.

Velký oheň v roce 1898 byl prvotním impulsem pro nákup hasičské stříkačky a založení Sboru dobrovolných hasičů. Obec se stala známou díky zavražděné devatenáctileté švadleně Anežce Hrůzové, která odtud pocházela. Z vraždy byl obviněn dvaadvacetiletý žid Leopold Hilsner, protože vznikla domněnka, že se Anežka Hrůzová stala obětí židovského rituálu. Celý proces byl nazýván „Hilsneriáda“. Případ byl doprovázen mediální protižidovskou kampaní i kampaní na podporu Hilsnera. Později postavený most pod březinou se nazýval most „Anežčin“.

[27] Pamětní kniha obce Věžnička

V letech 1905 – 1906 obec postavila nouzovou silnici ze vsi kolem březiny přes Anežčin most do Polné. Silnice v délce 350 m vyšla na cca 5 000,- korun. V roce 1910 se o prázdninách začalo s přestavbou zdejší školy. Stavbu v celkové částce 16 000,- korun provedla školní rada v čele se starostou Theodorem Vomelou. Bylo přistavěno jedno patro s novou učebnou, prostorným kabinetem a příslušenstvím. Během první světové války se obec zadlužila a také ztratila 5 občanů. V roce 1922 vznikla obecní knihovna, která ve svém počátku obsahovala 98 svazků.

V roce 1925 byl za podpory družstva zaveden do obce elektrický proud. Celkové náklady činily 68 735,80,- korun, z toho 40 % zemská a 25 % okresní subvence. Síť byla dokončena 15. května roku 1926 a zřízeno bylo 5 světel veřejného osvětlení. V roce 1933 byl přestavěn horní most, dřevěné trámy byly nahrazeny železnými traverzami. Celá oprava stála 5 310,- korun. Téhož roku byla v obci postavena obecní váha v ceně 4 845,- korun. Za dobu okupace se v obci nic nestavělo. Jediným pokrokem této doby bylo zavedení telefonu v roce 1940.

Rokem 1956 započala v celé republice druhá pětiletka. Ve Věžničce bylo založeno JZD (jednotné zemědělské družstvo) a byly postaveny družstevní objekty. JZD se zaměřilo na pěstování obilovin, brambor a pícnin v rostlinné výrobě a na chov prasat a skotu v živočišné výrobě. Téhož roku byl v obci zřízen rozhlas.

V listopadu roku 1972 dostala silnice do Polné asfaltový povrch. Byly zničeny některé úvozy a staré cesty, které nahradily nové. Další rok byla v obci v jarních měsících Jihomoravským energetickým závodem předělána a rozšířena elektrická síť. Také se začala budovat kanalizace, jejíž výstavba trvala ještě následující rok. Bylo započato se stavbou silnice Ždírec – Věžnička. Každá obec zajišťovala stavbu části silnice na svém katastru. Její výstavba trvala čtyři roky. V roce 1974 byla vyvezena náplava z rybníka a vybudována nová hráz, tím obec získala potřebné koupaliště. Také si mládež zařídila klubovnu. Bohužel tento rok byla pro nedostatek žactva zrušena zdejší škola pro 1. – 5. ročník, která v obci fungovala od roku 1841. Děti začaly dojíždět do Polné.

Roku 1976 odsouhlasili občané na veřejné schůzi spojení Věžničky s obcí Ždírec. Lidé doufali, že toto spojení bude pro obec výhodné, když už mají obce spojená družstva. Důvodem byl i malý zájem o práci v zastupitelských orgánech. Až v roce 1980 byl zaznamenán další rozvoj obce. Za pomoci místních občanů byly vysázeny stromy, okrasné

keře, růže na veřejném prostranství u autobusové zastávky, u požární nádrže a místní zvoničky. Dále byly v obci vybudovány asfaltové vozovky. Nejprve se však musela snížit původní štěrková vozovka a výškově upravit poklopy kanalizace. Následující rok bylo započato odvodnění s rekultivací Rychtářova a Vomelova žlabu v katastru obce. V pozdějších letech se začíná předělávat vnitřek školy, aby zde mohla být umístěna prodejna, která se nachází v objektu s nevyhovujícími podmínkami. V roce 1989 je ve Věžničce zrušen kravín. Tím dochází k úbytku pracovních míst. Pro mladé lidi není v obci příležitost k práci, a proto za ní musí dojíždět jinam. Věžnička tím velmi upadá.

Rok 1990 byl pro Věžničku velmi významný. Obyvatelé si uvědomili, že spojení se Ždírcem nebylo zrovna ideální, a proto se ve volbách rozhodli osamostatnit. Další rok začalo zastupitelstvo se stavbou nové zvonice za 11 000,- Kč. Také byla provedena oprava rozpadlé části podesty pod horním mostem a drobné dokončovací práce v obecní budově. Jelikož byly obci vráceny do vlastnictví lesy, které byly od roku 1959 zestátněny, bylo nutné provést rozsáhlé a pracné vyčištění těchto lesních porostů. V dalším roce do nich bylo vysázeno 800 lesních stromků. Následovala větší stavební akce, a to postavení nového dolního mostu, přes který je vedena autobusová doprava Polná – Jihlava a zpět. Provoz byl zastaven 6. května a po výstavbě znovu zahájen 15. června. Jelikož byl přerušen hlavní tah z Polné do Jihlavy, musela být zajištěna náhradní autobusová doprava. Skutečné náklady se vyšplhaly na 557 000,- Kč.

Roku 1994 byla postavena v obci nová hasičská zbrojnice. Nejvíce hodin na této stavbě odpracovali členové hasičského sboru. V roce 1997 byl postaven nový most přes Jamenský potok v ceně 1 100 000,- Kč.

3.1 Demografické údaje obce Věžnička

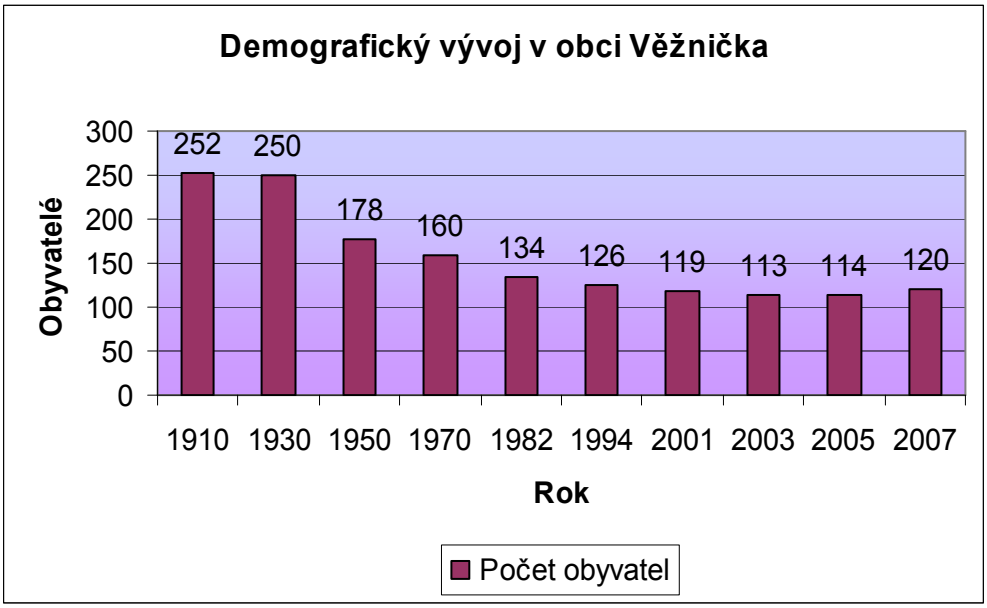
Podle posledního sčítání, které proběhlo v roce 2001, žije v obci 119 obyvatel, z toho 59 žen a 60 mužů. Bližší členění viz tab. č. 3. Všichni obyvatelé jsou české národnosti. Věřících v obci je 81. Od roku 1910 dochází k postupnému úbytku obyvatel (viz. graf č. 1). V roce 2005 dochází ke zlomu a lidí v obci začíná přibývat.

Tab. 3 Dělení obyvatel dle věku

Věk	Počet osob
0-4	4
4-14	12
15-19	17
20-29	15
30-39	11
40-49	23
50-59	6
60-64	11
65-74	15
75 a více	5

Zdroj: Český statistický úřad, http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/588148?OpenDocument, 2001.

Graf č. 1 Demografický vývoj

Zdroj: Pamětní kniha obce Věžnička.

Tab. 4 Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Vzdělání	Počet osob
Bez vzdělání	3
Základní vč. Neukončeného	48
Vyučení a střední odborné bez mat.	30
Úplné střední s maturitou	17
Vyšší odborné a nástavbové	2
Vysokoškolské	3
Nezjištěné vzdělání	0

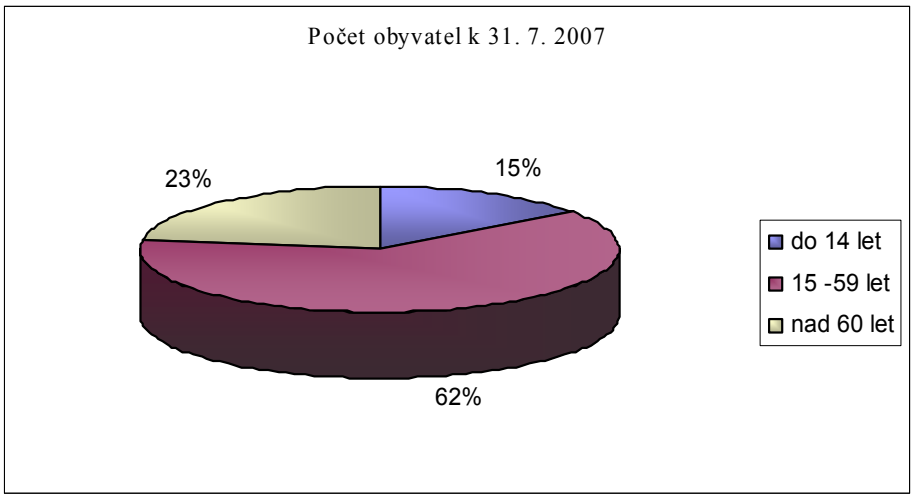
Zdroj: Český statistický úřad, http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/588148?OpenDocument, 2001.

Necelá polovina obyvatel má základní vzdělání. Následují vyučení a s maturitou. V obci jsou pouze 3 lidé s vysokoškolským vzděláním. V obci je 53 ekonomicky aktivních obyvatel. Z toho 10 pracuje v odvětví zemědělství, lesnictví, rybolov, 16 v průmyslu, 6 v obchodě či opravuje motorová vozidla, 3 v dopravě, 3 na poště a telekomunikacích, 3 ve veřejné správě, soc. zabezpečení, 2 ve školství, 4 ve zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti.

Ve Věžničce je 43 domů, z toho 33 obydlených, 29 domů má přípojku na kanalizační síť, 33 domů má vodovod a 24 domů disponuje ústředním topením. Je zde celkem 40 obydlených bytů, které se nacházejí v rodinných soukromých domech.

Složení obyvatelstva zobrazuje obr. 2. Ve Věžničce je k 31. 7. 2007 18 dětí do 14 let. Obec je demograficky zastaralá, má 27 lidí nad 60 let. Nejvíce obyvatel je ve věku 15 – 59 let. Postupně však dochází k přírůstku obyvatel.

Graf č. 2 Složení obyvatelstva k 31. 7. 2007

Zdroj: Vlastní.

3.2 Identifikační údaje obce

Oficiální název: Obec Věžnička

Kód obce: 588 148

NUTS 4: CZ0612

Adresa: Věžnička 39, 588 13 Polná

Telefon: 567 212 160

Úřední hodiny: středa od 18.00 – 20.00

Oficiální www stránky: http://www.veznicka.cz

Bankovní spojení: 1466021369/0800 ČS, a.s.

IČO: 00373974

Počet obyvatel (k 22. 7. 2007): 120

Průměrný věk: 40,375

Katastrální výměra: 452 ha

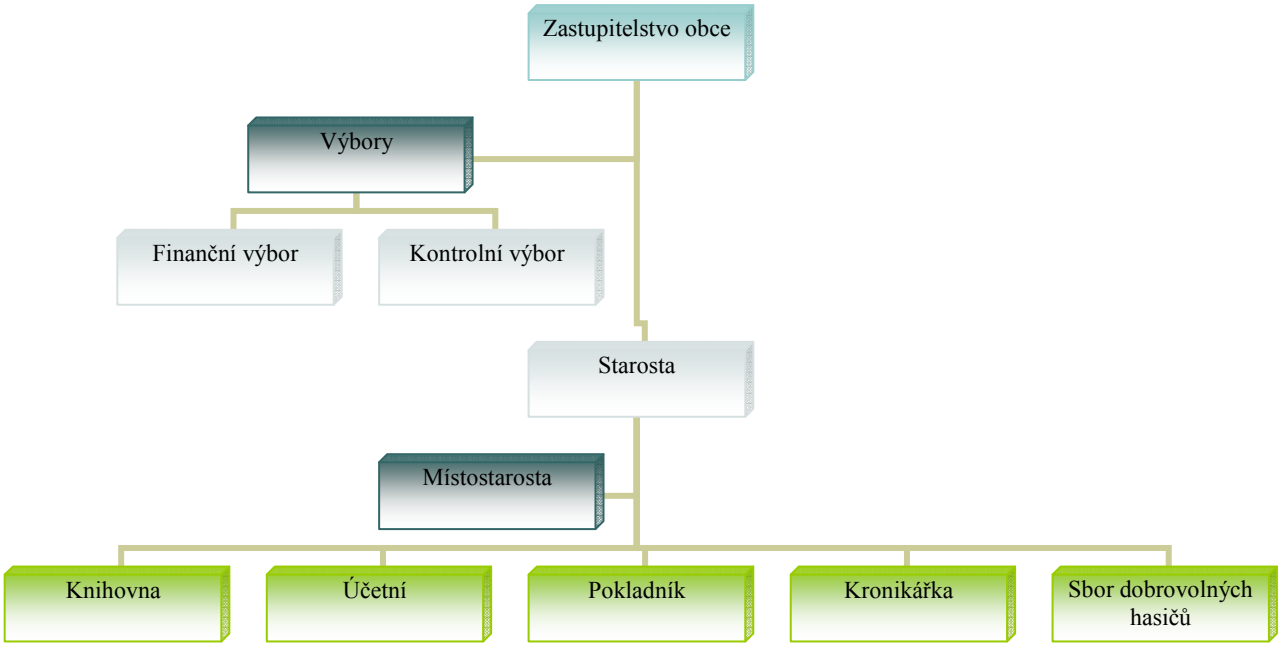
Organizační struktura:

Obecní úřad

Zastupitelstvo obce: Miloslav Vomela (starosta), Mgr. Jiřina Boková (místostarosta), Tereza Fialová, Jiří Jaroš, Jaroslava Jelínková, Stanislav Prchal, Václav Vomela

- kontrolní výbor
- finanční výbor

Obr. č. 2 Organizační struktura

Zdroj: vlastní.

Neziskové organizace:

Sbor dobrovolných hasičů

Obecní knihovna – Bc. Dagmar Vomelová

Věžnička spadá do kraje Vysočina, do okresu Jihlava, kde Jihlava je obec s rozšířenou působností. Polná je obec s pověřeným obecním úřadem.

Věžnička je součástí **Mikroregionu Polensko**[28], který sdružuje 22 obcí nacházejících se na území tří bývalých okresů – Jihlava, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou. Mikroregion Polensko je zájmové sdružení, které bylo založené v únoru roku 2000. Cíle mikroregionu: společné řešení problémů v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví a kultury, s výjimkou výkonu státní správy; správa, údržba a provozování zařízení, sloužících k uspokojování potřeb občanů, jsou-li vlastnictvím obce; zajišťování čistoty obcí, odvoz domovních odpadů a jejich nezávadné likvidace, vzájemná pomoc při živelných pohromách, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod; podpora řešení dopravní obslužnosti apod. Rozloha mikroregionu činí 223 km^2. Charakteristiku zdejšího kraje vytvářejí četné rybníky, louky, lesy, které zaujímají téměř 27 % území. Dříve nevyužívané mokřiny byly již z větší části zmeliorovány a jsou využívány pro zemědělskou činnost. Hlavním střediskem mikroregionu a spádovým nákupním centrem oblasti je město Polná.

Mikroregion Polensko je součástí členské základny **Místní akční skupiny Českomoravské pomezí**[29], která vznikla v květnu roku 2007. Byl rovněž prvotním iniciátorem vzniku MAS a jejího zapojení do programu LEADER. Pro tento záměr získal zástupce několika dalších subjektů z řad zemědělských podnikatelů, NNO či obcí. MAS pracuje na bázi dobrovolnosti, bez nároku na odměnu. V současné době je tvořena 9 subjekty. Strategie MAS vychází z mikroregionální strategie Polenska, a zároveň je v souladu s národními koncepčními strategiemi i se všemi strategickými plány kraje Vysočina. Základní vize strategie pro celkový rozvoj regionu je nutnost oživení venkovského prostředí na území MAS v oblasti občanské vybavenosti, rozšíření nabídky základní infrastruktury cestovního ruchu, využití historického a kulturního dědictví, včetně podpory oživení ekonomiky a podpory zemědělského podnikání v souladu s ekologickými standardy.

Důvod a způsob založení

Obec Věžnička vznikla jako územní samosprávná jednotka v souladu s § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění ke dni 1. 4. 2000 a dle § 2 tohoto zákona je obec

[28] Prchal, J.: Polná historické město roku 2006, Polná, 2006
[29] Integrovaná rozvojová strategie MAS Českomoravské pomezí 2007 - 2013

veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a dle § 4 vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Je právnickou osobou s plnou právní subjektivitou.

Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Posláním obce je zajištění veřejné správy na svém území, případně výkon státní správy v územním obvodu a za podmínek stanovených zákony (viz zejména hlava sedmá Ústavy ČR, § 14 a § 21 zákona o obcích a organizační řád obecního úřadu).

Nejdůležitější předpisy:

1. Obecně závazná vyhláška obce Věžnička č. 2/95 – Požární řád obce
2. Obecně závazná vyhláška č. 1/98 – O místních poplatcích
3. Směrnice – ke způsobu přijímání petic adresovaných obecnímu úřadu platná od 1. 1. 1998
4. Obecně závazná vyhláška obce Věžnička č. 1/2001 – stanovující systém nakládání s komunálním odpadem platná od 5. 12. 1999

3.3 Hospodaření obce

Finanční a kontrolní výbor kontroluje během roku příjmy a výdaje, v případě změn dochází ke korekturám v rozpočtu. Na konci rozpočtového období je účetnictví uzavřeno, sestaví se závěrečný účet za uplynulé rozpočtové období. Závěrečný účet se od návrhu rozpočtu často liší. Důvodem jsou příjmy a výdaje, které nelze při sestavování rozpočtu odhadnout, jedná se zejména o dotace.

Tab. 5 Rozpočet za rok 2002, 2003, 2004 a 2005

Rozpočtové položky	Rok			
	2002 (v Kč)	2003 (v Kč)	2004 (v Kč)	2005 (v Kč)
Příjmy	**2 990 000**	**920 202**	**843 250**	**1 297 000**
Daňové příjmy	944 200	567 184	585 750	682 400
Nedaňové příjmy	370 000	151 191	104 350	611 100
Kapitálové příjmy	13 000	0	900	2 000
Přijaté dotace	1 662 800	201 827	152 250	1 500
Výdaje	**5 509 000**	**995 942**	**1 396 250**	**2 350 000**
Běžné výdaje	2 439 500	726 602	1 396 250	817 200
Kapitálové výdaje	3 069 500	269 340	0	1 532 800
Saldo	**- 2 519 000**	**- 75 740**	**- 553 000**	**- 1 053 000**
Financování celkem	2 719 000	75 740	553 000	1 053 000
Splátky přijatých půjček	- 100 000	0	0	0
Zapojení přebytku	2 819 000	75 740	553 000	1 053 000

Zdroj: Rozpočet obce Věžnička 2002, 2003, 2004, 2005.

Obec Věžnička dosáhla ve všech letech schodku. V roce 2002 byl schodek ve výši 2 819 000,- Kč zapříčiněn plynofikací obce, kdy na výstavbu inženýrské sítě bylo vynaloženo 3 069 500,- Kč, kdy investiční dotace z ministerstva Životního prostředí na plynofikaci obce činila v tomto roce 1 460 000,-; a vyčištěním a opravou požární nádrže v obci v hodnotě 163 800,- Kč, kdy neinvestiční dotace z Programu obnovy venkova činila 98 800,- Kč. V letech 2003 a 2004 byly schodky již daleko nižší a to 75 740,- Kč (2003) a 553 000,- Kč (2004). Byly způsobeny převážně opravou místní komunikace, jejíž náklady vyšly obec na 463 860,- Kč, z toho obec obdržela dotaci v rámci Programu obnovy venkova ve výši 135 000,- Kč. V roce 2005 schodek vzrostl na 1 053 000,- Kč a byl způsoben zejména rozšiřováním vodovodu v obci, na který obec nedostává dotace, a který pokračoval i v následujícím roce.

V roce 2006 hospodařila obec v období od 1. 1. 2006 do 31. 1. 2006 podle rozpočtového provizoria. Výdaje byly pokryty vlastními příjmy.

Tab. 6 Rozpočet za rok 2006

Rozpočtové položky	2006	
	Plán (v Kč)	Skutečnost (v Kč)
Příjmy	**1 319 000**	**1 460 000**
Daňové příjmy	616 000	667 500
Nedaňové příjmy	509 300	530 500
Kapitálové příjmy	2 000	2 000
Přijaté dotace	191 700	260 000
Výdaje	**1 929 900**	**2 070 900**
Běžné výdaje	703 400	803 800
Kapitálové výdaje	1 226 500	1 267 100
Saldo	**- 610 900**	**- 610 900**
Financování celkem	610 900	610 900
Splátky přijatých půjček	0	- 50 000
Zapojení přebytku	610 900	660 900

Zdroj: Rozpočet obce Věžnička 2006.

V roce 2006 byl schodek ve výši 660 900,- Kč. V tomto roce pokračovala výstavba vodovodu v obci, na kterou si obec půjčila úvěr v hodnotě 300 000,- Kč. Rovněž se prodlužovala kanalizace v celkové částce 455 000,- Kč, která je však hrazena Svazem vodovodů a kanalizací, dále byla postavena dobrovolným hasičům sušící věž na hadice v hodnotě 90 000,- Kč, na kterou obec dostala dotaci 36 000,- Kč a závěrem roku se pořizoval nový počítač v rámci projektu „Internet v knihovnách“ v částce 29 880,- Kč, kdy obci byla poskytnuta dotace z prostředků kraje Vysočina ve výši 17 885,- Kč.

3.4 Shrnutí kapitoly

Obec Věžnička je malá obec se 120 obyvateli. Vznikla roku 1502 pod názvem Malá Věžnice. Známou osobností obce se stala zavražděná Anežka Hrůzová. Její smrt byla považována za rituální vraždu a byl za ni odsouzen Leopold Hilsner. Celý proces se nazývá „Hilsneriáda“. Věžnička leží v hlubokém údolí mezi lesy, 12 km od Jihlavy a 3 km od Polné. Obcí protéká říčka Šlapanka. Počet lidí v obci pomalu stoupá. Nejvíce obyvatel je v rozmezí věku 30 – 44 let a 23 % obyvatel je starší 60 let. Průměrný věk je 40,375. V současné době je starostou Miloslav Vomela. Věžnička má místní knihovnu a Sbor dobrovolných hasičů. Obec je členem Mikroregionu Polensko. Věžnička má od roku 2002 schodkový rozpočet.

4. Program obnovy venkova obce Věžnička

Program zpracovala společnost Atelier Penta, v.o.s. Podle metodického pokynu Ministerstva pro místní rozvoj zahrnuje fáze jako zpracování průzkumů a rozborů, zpracování návrhu místního programu a jeho následné schválení. Program byl vytvořen na základě objednávky obce Věžnička u společnosti Atelier Penta, v.o.s. a později schválen na zasedání zastupitelstva obce Věžnička dne 22. 2. 2000. Při vytváření programu bylo postupováno podle metodické publikace „Programu obnovy vesnice“ (VÚVA 119), zásad ministerstva pro místní rozvoj č. j. 11940/97-22 (Program obnovy venkova č. j. 11295-22 ze dne 27. 11. 1997) ve znění Doplňku č. 1 (č. j. 11026/98-22 ze dne 5. 10. 1998). K vytvoření programu bylo potřeba průzkumů, rozborů a zpracované urbanistické studie záměru rozvoje obce z roku 1999. Obnova obce probíhá postupně, podle možností a finanční situace obce. Na jednotlivé akce se zpracovává projektová dokumentace.

Zásady projektového zadání jsou obsaženy v urbanistické studii rozvoje obce pro jednotlivé okrsky a v programu obnovy v daných námětech a v evidenčních listech. Časový horizont Programu obnovy je 10 let, tj. do roku 2010. Jednotlivé akce jsou z hlediska času rozloženy podrobněji do roku 2003 a informativně do roku 2010. Na základě znalostí a možností byly stanoveny náklady a etapizace, které se v budoucnu postupně upravovaly a zpřesňovaly.

Měl by být dodržen následující postup. Při stanovení etap preferovat budování inženýrských sítí. Při realizaci programu stanovit pracovní skupiny a seznámit občany s programem. Pro rozvoj obce využít stávajícího areálu zemědělské farmy pro získání pracovních míst. Při realizaci přestaveb stávajících objektů vycházet z instrukcí, které byly přijaty v urbanistické studii obce. Novou výstavbu rodinných domů realizovat na plochách, které určuje urbanistická studie.

4.1 Charakteristika obce

V době, kdy byl program vytvářen, měla Věžnička 118 obyvatel žijících ve 36 domech. Její katastr měl rozlohu 452 ha. Věžnička je rozprostřena na rovných plochách kolem Jamenského potoka a na přilehlých svazích 490 metrů nad mořem.

Dominantní stavbou obce je objekt bývalé školy, ve kterém lze nalézt obchod, hostinec, obecní úřad, knihovnu, společenskou místnost. Obec je spojena s Polnou silnicí III/34820 a se Ždírcem místní komunikací. Rovněž má autobusové spojení. Co se týká inženýrských sítí, tak je napojena na rozvodnou síť, na telefonní nadzemní síť, je zde dešťová a splašková kanalizace a ČOV. Obec využívá skupinové vodovody a vodovod farmy Dobrosev, a. s. V obci se nachází keramická dílna, truhlářská dílna a část zemědělské farmy je využívána firmou GLOBAL. Mezi chráněné památky patří smírčí kámen v lese „Na obecním“.

Mezi pozitiva stávajícího stavu řadí Program především dobré kvalitní prostředí, možnost rozvojových ploch pro bytovou výstavbu, vybudovanou kanalizaci a ČOV a dostupnost pracovních příležitostí. Za negativa lze považovat neúplnou technickou infrastrukturu (voda, plyn), architektonické závady na některých objektech, nutnost ověření systému čištění odpadních vod a nutnost úprav, vyčištění vodoteče a úprav veřejných prostor.

4.2 Přehled jednotlivých akcí včetně předpokládané doby realizace

Jako základní cíle obnovy venkova stanovuje program tyto oblasti, ze kterých vycházejí dále navrhnuté akce:
Ochrana a obnova zeleně

- doplnění zeleně v krajině v přechodech zastavěné části obce do volného terénu;
- provedení údržby a dosadby uvnitř obce.

Dosažení lepší vzhledové kvality obce

- postupná realizace úprav veřejných i soukromých objektů, zlepšení vzhledu;
- doplnění technické infrastruktury.

Rozvíjení tradičního rázu obce

- vazba na historii, připomínání rodáků;
- ochrana přírodních prvků a kulturních památek.

Vytvoření podmínek pro:

- rozvoj bydlení;
- rozvoj řemesel a pracovních příležitostí.[30]

Atelier Penta ve spolupráci s obcí Věžnička stanovil v Programu obnovy venkova rozvojové akce (viz tab. 5) na období 2000 – 2005. Tyto akce podrobněji rozpracoval v evidenčních listech (viz příloha 2).

Tab. 7 Navrhnuté akce podle Programu obnovy venkova obec Věžnička

Akce	Rok předpokládaného zahájení	Odhad celkových nákladů (v Kč)
Plynofikace	2001	6 400 000
Úpravy vozovek pro provedených sítích, Rozšíření bezprašných povrchů	2003	5 600 000
Vyčištění vodního toku	2003	196 000
Vyčištění požární nádrže	2001	180 000
Doplnění sadových úprav v předprostoru ČOV, náves	2004	150 000
Úprava prostoru před obchodem, zastřešení příjmu, stanoviště kontejnerů	2005	190 000
Úpravy kolem sklepů, sadové úpravy	2002	150 000
Úprava vzhledu autobusové zastávky	2004	180 000
Ošetření stávající zeleně v parkové úpravě	2004	100 000
Doplnění zeleně na obvodu obce	2005	145 000
Doplnění vybavení hřiště	2000	100 000

Zdroj: Program obnovy venkova obec Věžnička, Atelier Penta, Jihlava 2000.

Mezi kritická místa realizace programu bylo zařazeno zajištění finančních prostředků a vzájemná koordinace jednotlivých akcí (provedení inženýrských sítí, vyčištění toku a nádrže; následné úpravy povrchů vozovek; architektonické úpravy existujících objektů a výstavbu RD; realizace zeleně na obvodu obce, zapojení do krajiny).

Pracovní skupina měla za úkol koordinovat jednotlivé záměry v obci navzájem a sledovat soulad akcí s celkovou koncepcí rozvoje obce. Tato skupina je ustanovena při obecním zastupitelstvu.

[30] Program obnovy venkova obec Věžnička, Atelier Penta, v.o.s., Jihlava 2000

4.3 Plnění Programu obnovy venkova obce Věžnička

Následuje výčet jednotlivých naplánovaných akcí včetně popisu jejich plnění.

- **Plynofikace obce**

  Akce „Plynofikace obce Věžnička, STL plynovody“ byla zahájena v říjnu roku 2001. Během posledních dvou měsíců roku 2001 bylo položeno plynové potrubí ze Ždírce do Věžničky o délce 1 900 metrů. Od 13. února 2002 probíhají práce na vsi a 15. srpna byl vpuštěn první plyn do rozvodu v obci.

  Plynofikaci provedla firma GASECO Jihlava – Josef Pernička, Nad Plovárnou 12, 586 01 Jihlava. Skutečné náklady této akce dosáhly částky 3 131 093,30 Kč. Investiční dotace z ministerstva Životního prostředí byla přislíbena ve výši 1 460 000,- Kč za dodržení podmínek a termínů:

  - dokončení akce 07/2002
  - uvedení do trvalého provozu 10/2002
  - podání podkladů pro závěrečné vyhodnocení akce 01/2004

  nebylo splněno:

  - termín uvedení do trvalého provozu o 1 měsíc
  - počet realizovaných přípojek (88 %) a připojení objektů vytápěných plynem (51 %)

  úhrnný postih byl stanoven ve výši 10 % z nároku dotace tj. 141 298,- Kč.
  Celková výše přiznané podpory byla 1 271 684,- Kč.

- **Úpravy vozovek po provedených sítích, rozšíření bezprašných povrchů**

  V roce 2003 proběhla vysprávka místní komunikace Věžnička – Ždírec. Opravu vozovky penetračním způsobem provedla organizace SILKO s. r. o., Kosovská 16, 586 01 Jihlava. Dílo bylo předáno 6. 10. 2003 v celkové hodnotě 13 860,- Kč.

Od 8. 7. 2004 – 18. 7. 2004 proběhla oprava místní komunikace Věžnička – Ždírec. Opravu vykonala firma SILKO s. r. o., Kosovská 16, 586 01 Jihlava v částce 450 000,- Kč. Popis vykonaných prací:

- vysprávky komunikace penetračním způsobem
- zametení + splachování místní komunikace strojně
- dvouvrstvý emulzní kalový zákryt, univerzální tl. 6 + 4 mm

V rámci Programu obnovy venkova 2004 byla schválena zastupitelstvem kraje Vysočina finanční podpora z rozpočtu kraje ve výši 135 000,-.

- **Vyčištění vodního toku**

Vodní tok byl vyčištěn v roce 2002 a to formou dobrovolné práce.

- **Vyčištění požární nádrže**

Vyčištění a oprava požární nádrže v obci Věžnička proběhla od října do listopadu v roce 2002. Práce provedla firma STANISLAV HOS, Nad Plovárnou 12, 586 01 Jihlava v částce 163 800,- Kč. Obec dostala neinvestiční dotaci z Programu obnovy venkova ve výši 98 800,- Kč.

- **Doplnění sadových úprav v předprostoru ČOV, náves**

Nebylo provedeno.

- **Úprava prostoru před obchodem, zastřešení příjmu, stanoviště kontejnerů**

Nebylo provedeno.

- **Úpravy kolem sklepů, sadové úpravy**

V letech 2005 – 2006 byly provedeny úpravy kolem sklepů, včetně prořezání křovin, vše formou dobrovolné práce.

- **Úprava vzhledu autobusové zastávky**

V roce 2006 byly opraveny dveře autobusové čekárny. Čekárna byla rovněž vymalována. Byla pořízena nová cedule autobusové zastávky. Vše v celkové sumě 10 000,- Kč.

- **Ošetření stávající zeleně v parkové úpravě**

  Zeleň v parku je ošetřovaná v průběhu každého roku podle potřeby ve výši cca 12 500,- Kč. Je nutné každoroční prořezávání, sečení, prosekávání. Byly skáceny dvě vrby, zasazeny nové ovocné stromky a prosvětleny křoviny.

- **Doplnění zeleně na obvodu obce**

  Každý rok se obnovuje zeleň v částce 3 000,- Kč.

- **Doplnění vybavení hřiště**

  V roce 2004 byla zavedena drenáž do potoka a postaven drátěný plot. Celkové náklady této akce se vyšplhaly do výše 20 000,- Kč.

Pro lepší představu jsou všechny činnosti zobrazené v tab. č. 8 Plnění naplánovaných akcí. U každé akce je uveden rok uskutečnění, vynaložené náklady včetně získaných dotací.

Tab. 8 Plnění naplánovaných akcí

Název akce	Rok	Náklady				
		Z toho dotace		Financované obcí		Celkem (v Kč)
		Kč	%	Kč	%	
Plynofikace obce	2001 – 2002	1 271 684	41	1 859 409	59	3 131 093
Oprava místní komunikace	2003	0	0	13 860	100	463 860
	2004	135 000	30	315 000	70	
Vyčištění vodního toku	2002	0	0	0	0	0
Vyčištění požární nádrže	2002	98 800	60	65 000	40	163 800
Doplnění sadových úprav	neprovedeno	0	0	0	0	0
Úprava prostoru před obchodem, stanoviště kontejnerů	neprovedeno	0	0	0	0	0
Úpravy kolem sklepů, sadové úpravy	2005 – 2006	0	0	0	0	0
Úprava vzhledu autobusové zastávky	2006	0	0	10 000	100	10 000
Ošetření stávající zeleně v parkové úpravě	2005 – 2006	0	0	12 500	100	12 500
Doplnění zeleně na obvodu obce	2000 – 2006	0	0	21 000	100	21 000
Doplnění vybavení hřiště	2004	0	0	20 000	100	20 000

Zdroj: Vlastní výzkum.

V Programu obnovy venkova obce Věžnička bylo naplánováno 11 akcí, jejichž zrealizování mělo proběhnout v průběhu pěti let tj. 2000 – 2005. V tab. č. 7 Vyhodnocení akcí jsou shrnuty všechny naplánované akce, jejich plán a skutečné plnění.

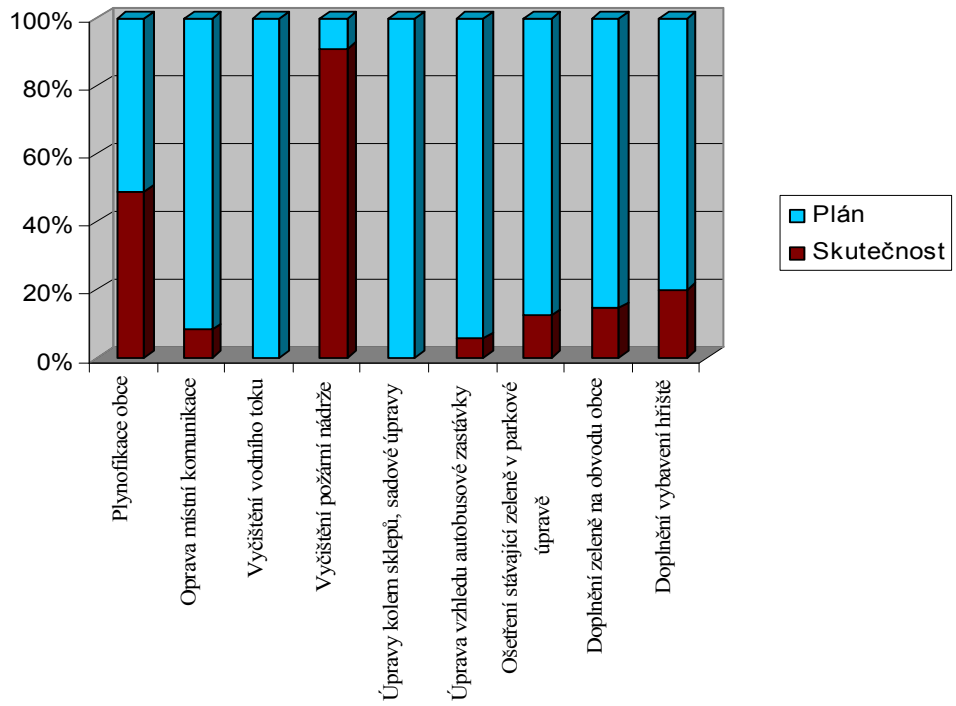
Tab. č. 9 Vyhodnocení akcí

Název akce	Rok		Celkové náklady (v Kč)	
	Plán	Skutečnost	Plán	Skutečnost
Plynofikace obce	2001	2001 – 2002	6 400 000	3 131 093
Oprava místní komunikace	2003	2003 – 2004	5 600 000	463 860
Vyčištění vodního toku	2003	2002	196 000	0
Vyčištění požární nádrže	2001	2002	180 000	163 800
Doplnění sadových úprav v předprostoru ČOV, náves	2004	neprovedeno	150 000	0
Úprava prostoru před obchodem, zastřešení příjmu, stanoviště kontejnerů	2005	neprovedeno	190 000	0
Úpravy kolem sklepů, sadové úpravy	2002	2005 – 2006	150 000	0
Úprava vzhledu autobusové zastávky	2004	2006	180 000	10 000
Ošetření stávající zeleně v parkové úpravě	2004	2005 – 2006	100 000	12 500
Doplnění zeleně na obvodu obce	2005	2000 – 2006	145 000	21 000
Doplnění vybavení hřiště	2000	2004	100 000	20 000

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z naplánovaných jedenácti akcí bylo, místo v průběhu pěti let, v šesti letech uskutečněno devět z nich. Plán byl splněn na 82 %. Graf č. 3 zobrazuje podíl skutečně vynaložených finančních prostředků na plánovaných nákladech u skutečně zrealizovaných akcí. Z porovnání plánovaných a skutečných nákladů nám jasně vyplývá, že plánované náklady byly vysoce nadhodnoceny kromě, akce vyčištění požární nádrže. U této akce se již skutečnost blíží plánu. Bylo by třeba více vycházet z reálných cen.

Graf č. 4 Podíl skutečných a plánovaných finančních prostředků

Zdroj: Vlastní výzkum.

4.4 Realizované akce mimo Program obnovy venkova

Kromě naplánovaných akcí v Programu obnovy venkova obce Věžnička byly realizovány následující investiční a neinvestiční akce:

- **Klubovna**

V roce 2005 byla vybudována klubovna pro mládež v obci. Vybudování zahrnovalo: bourání zdí, opravení omítek, udělání nové podlahy včetně položení lina a následné vymalování. Tuto akci podpořilo Zastupitelstvo obce Věžnička částkou 10 000,- Kč. Na výstavbě se podílela svou dobrovolnou prací i mládež obce.

- **Prodloužení kanalizace obce**

Od září do října roku 2006 mělo proběhnout prodloužení kanalizace obce, jelikož však došlo ke komplikacím (narazilo se na skálu), dochází k prodloužení prací a navýšení rozpočtu na částku 455 000,- Kč. Tuto akci hradí SVaK. Práce provádí organizace IPOS Jihlava a. s., Na Hranici 14, 586 01 Jihlava.

- **Rozšíření vodovodu obce Věžnička**

IPOS Jihlava, inženýrské a pozemní stavby spol. s r. o., realizovaly rozšiřování vodovodu v období od 3. 10. 2005 do 31. 5. 2006. Rozpočet firmy IPOS Jihlava byl ve výši 1 717 256,- Kč. Celkové náklady jsou zvýšeny ještě o částku 75 803,- Kč za zpracování projektové dokumentace a dokladové části k dokumentaci a o 5 000,- Kč za poplatky orgánům státní správy.

- **Sušící věž na hadice**

Obec Věžnička požádala o poskytnutí podpory na výstavbu sušící věže na hadice pro Dobrovolné hasiče z Věžničky. Podporu ve výši 36 000,- Kč schválilo Zastupitelstvo kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny. Akce byla realizována v roce 2006 v celkové částce 90 000,- Kč.

- **Projekt „Internet v knihovnách“**

V říjnu 2006 byl nakoupen počítač v hodnotě 29 880,- Kč. Obci byla poskytnuta finanční podpora od kraje Vysočina, v rámci dotací poskytovaných na základě Zásad zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování dotací z vlastních prostředků kraje pro rok 2006, na zvýšení dostupnosti internetu ve výši 17 885,- Kč.

Mimo plán Programu obnovy venkova obce Věžnička se uskutečnilo pět akcí. Souhrnně jednotlivé akce uvádí tab. č. 10, která ukazuje rok, ve kterém byla akce uskutečněna, celkové náklady včetně podílu dotací. Na nejnákladnější akci Rozšíření části vodovodu si obec Věžnička musela vzít úvěr v celkové hodnotě 300 000,- Kč.

Tab. 10 Realizované akce mimo Program obnovy venkova obce Věžnička

Název akce	Rok	Náklady				
		Z toho dotace		Financované obci		Celkem (v Kč)
		Kč	%	Kč	%	
Klubovna	2005	0	0	10 000	100	10 000
Prodloužení kanalizace obce	2006	455 000	100	0	0	455 000
Rozšíření vodovodu	2005 – 2006	0	0	1 798 059	100	1 798 059
Sušící věž na hadice	2006	36 000	40	54 000	60	90 000
Internet ve knihovnách	2006	17 885	60	11 995	40	29 880

Zdroj: Vlastní výzkum.

4.5 Vyhodnocení Programu obnovy venkova obce Věžnička

V průběhu let 2000 – 2006 byla v obci provedena řada akcí. Nejméně činností pro rozvoj obce se konalo v roce 2000. Peněžní prostředky byly vynaloženy pouze na doplnění zeleně na obvodu obce a na ošetření stávající zeleně v parkové úpravě. Tyto činnosti probíhají každý rok. Malou činnost můžeme vysvětlit přípravou na velký projekt Plynofikace obce, jejíž počátek realizace spadá do následujícího roku. V říjnu se započalo pokládat plynové potrubí ze Ždírce do Věžničky. Plynofikace pokračuje v roce 2002, kdy se konají práce na rozvodu plynu po vsi. Tento rok se také uskutečnilo vyčištění požární nádrže a vodního toku. V roce 2003 byla provedena vysprávka místní komunikace. Další rok proběhla velká oprava místní komunikace Věžnička – Ždírec. Tento rok se také začalo pracovat na renovaci hřiště. Byla zavedena drenáž do potoka a hřiště oploceno. Následující rok se opět obec věnovala mládeži a vybudovala jí klubovnu v budově Obecního úřadu. Mladí lidé se na jejím vytvoření rovněž podíleli.

Nejvíce akcí proběhlo v roce 2006. Tento rok se konalo finančně náročné rozšíření vodovodu, kterou obec hradila ze svých a půjčených prostředků. Díky vodovodu se obec zadlužila ve výši 300 000,- Kč, ale v roce 2006 již 50 000,- Kč splatila. Také se prodloužila kanalizace, kterou však financoval SVaK. Nechyběla ani úprava autobusové zastávky. Pro Sbor dobrovolných hasičů byla postavena sušící věž na hadice. A před komunálními volbami, které se konaly 20 - 21. 10. 2006, byl realizován poslední projekt v tomto roce pod názvem „Internet ve knihovnách“. Byl zakoupen nový počítač.

Z Programu obnovy venkova obce Věžnička nebyly realizovány úpravy prostoru před obchodem, zastřešení příjmu, stanoviště kontejnerů, doplnění sadových úprav v předprostoru čističky odpadních vod a na návsi.

Celkové náklady vynaložené na rozvoj za období 2000 – 2006 činily 8 003 251,- Kč z toho dotace 2 014 369,- Kč. Dotace obec čerpala z Programu obnovy venkova, kromě plynofikace obce, a projektu Internet v knihovnách. Na plynofikaci obce byla přidělena dotace z Ministerstva životního prostředí a na projekt Internet v knihovnách dostala obec dotaci z kraje Vysočina. Vzhledem k tomu, že se jedná o malou obec, tak si myslím, že rozvoj v obci proběhl za období 2000 – 2006 v dostatečné míře. Trochu byla zanedbána péče o vzhled obce, ale jinak ve sledovaném období proběhly důležité rozvojové akce.

5. Navržení dalších aktivit rozvoje obce a možných zdrojů financování

5.1 SWOT analýza

Jde o komplexní metodu kvalitativního ohodnocení. Jádro metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř základních skupin. Jelikož se jedná o malou obec jen se 120 obyvateli, nečlenila jsem SWOT analýzu do různých oblastí, ale vše jsem shrnula dohromady. Položky silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb, byly vytvořeny na základě brainstormingu, který proběhl na 7. zasedání zastupitelstva obce Věžnička, konaném dne 10. 10. 2007. Jednotlivé položky byly dále bodově hodnoceny starostou Miloslavem Vomelou a místostarostou Mgr. Jiřinou Bokovou a zprůměřovány. Následující SWOT analýza je členěna dle důležitosti, čím nižší ohodnocení, tím vyšší důležitost.

Tab. č. 11 SWOT analýza obce Věžnička

Silné stránky	Body	Slabé stránky	Body
• malá vzdálenost od krajského města a od obce s pověřeným obecním úřadem	1,5	• nedostatek pracovních příležitostí, nutnost jezdit za prací mimo obec	1,0
• relativně neporušená příroda	3,0	• omezený rozvoj obce v důsledku nedostatku stavebních parcel ve vlastnictví obce	2,5
• dobrá občanská vybavenost – prodejna, knihovna, klubovna pro děti, klubovna pro starší mládež, hasičská klubovna, nové dětské hřiště	3,0	• slabý signál všech sítí	4,0
• dobrá dopravní dostupnost	3,0	• obecní vodovod zaveden pro 2/3 občanů	4,5
• dostupnost zdravotní péče – místo pro přistání vrtulníku	4,5	• špatný stav komunikací	5,0
• třídění odpadů	8,0	• ČOV	5,5
• bezdrátová síť	8,5	• problém udržování silnic v zimě	5,5
• Občanské sdružení za zachování životního prostředí Vysočiny	9,0	• pobíhající psi a slepice	8,0
• čisté ovzduší	9,0	• nejsou rybníky ke koupání	9,5
• Sbor dobrovolných hasičů obce	9,5	• nerovnoměrný terén	9,5
• sportovní vyžití (cyklistika, pěší túry, běžky, ping-pong, míčové hry …)	10,0		
• kulturní tradice – masopust atd.	10,5		
• turistická trasa přes obec	11,5		
• klidová oblast	14,0		
Příležitosti		**Hrozby**	
• zvýšené využití dotačních zdrojů EU a státu	1,0	• nedostatek stavebních parcel	2,0
• využití atraktivního přírodního prostředí pro venkovskou turistiku	2,0	• plánovaná dráha rychlovlaku	2,0
• zakládání významných krajinných prvků např. naučných stezek	3,5	• těžba uranu	2,0
• zřídit ubytování	3,5	• záplavy	4,0
• zvýšení zaměstnanosti v obci	5,5		
• chov ryb a možnost podpory sportovního rybolovu	5,5		
• multifunkční zemědělství – údržba krajiny, agroturistika, obnova pěstování tradičních plodin	7,0		

Zdroj: Vlastní výzkum.

5.2 Dotazníkové šetření

Jako další způsob analýzy jsem použila metodu dotazníkového šetření. Hlavním cílem dotazníkového výzkumu bylo identifikovat názory občanů, jak se dívají na vývoj obce, jak jsou spokojeni s určitými aspekty v obci, zda jsou ochotni se do rozvoje obce zapojit. Rovněž se mohli vyjádřit, jaké služby v obci postrádají, a jaké rozvojové aktivity by

navrhovali. Z celkového počtu 98 obyvatel obce Věžnička, starších 18 a více let a způsobilých k právním úkonům, se šetření zúčastnilo 80 občanů tj. 82 %. Dotazníky byly během jednoho dne rozneseny do všech domácností a po týdnu byly vybrány. Zvolila jsem osobní kontakt s respondenty. Anonymita byla zajištěna vkládáním vyplněných dotazníků do neprůhledných desek mezi již další vyplněné dotazníky.

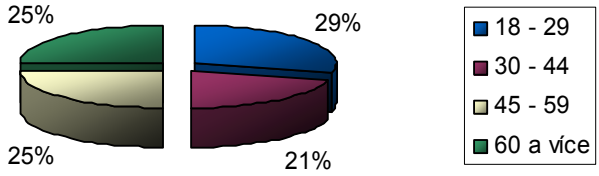
Dotazník (viz příloha č. 3) byl rozdělen na tři části. První část byla zaměřena na získání informací o obyvatelstvu. Druhá se již věnovala životu v obci a hodnocení obce. A v poslední části mohli občané uvádět svoje náměty a požadavky na rozvoj obce.

- **Informace o obyvatelstvu**

Otázky č. 1 – 8

Z celkového počtu 80 občanů odevzdalo dotazník 48 mužů a 32 žen. Nejvíce občanů, kteří vyplnili dotazník, bylo ve věku do 29 let.

Graf č. 5 Věkové složení obyvatel

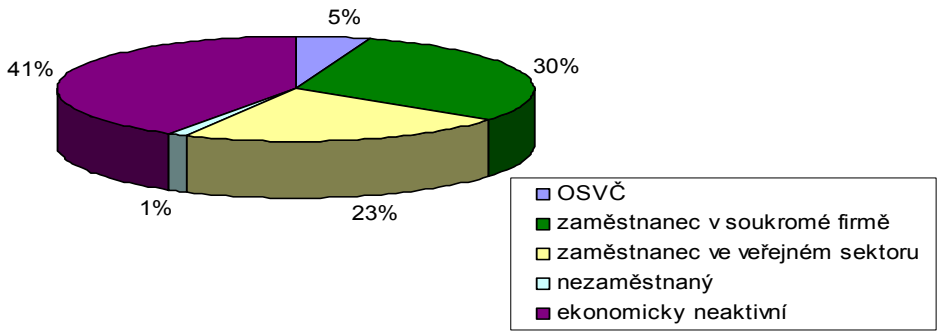

Zdroj: Vlastní výzkum.

Mezi dotazovanými občany se na stejném místě umístili lidé se středním vzděláním bez maturity a lidé se středním vzděláním s maturitou, tj. 33 %. Vzhledem k vyššímu počtu důchodců je zde i zastoupení lidí se základním vzděláním, tj. 24 %. Vyšší odborné nebo bakalářské vzdělání má z dotazovaných 3 % lidí, stejně jako vysokoškolské vzdělání.

Pouze 4 osoby z obce jsou osoby samostatně výdělečně činné. Nejvíce občanů je ekonomicky neaktivních tzn. studenti, matky na mateřské dovolené a důchodci. V obci z lidí, kteří vyplnili dotazník, je jen jeden nezaměstnaný.

Graf č. 6 Ekonomická aktivita

Zdroj: Vlastní výzkum.

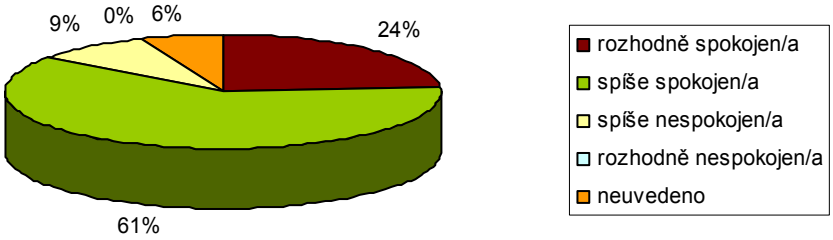
Jen 4 osoby pracují v obci. Do zaměstnání nebo školy dojíždí 46 lidí. Nejčastějším dopravním prostředkem je auto 74 %, následuje doprava autobusem 46 % a 9 % se dopravuje jiným způsobem (na kole, pěšky apod.). Déle než 11 let žije v obci 72 % dotázaných a 23 % bydlí v obci méně než pět let.

- **Charakteristika života v obci a hodnocení obce Věžnička**

Otázka č. 9 Jak jste spokojeni s životem v obci

Největší procento dotázaných jsou spíše spokojeni s životem v obci. Rozhodně spokojeno je 24 % občanů. Nikdo není vyloženě nespokojen, neodpovědělo 5 lidí.

Graf č. 7 Spokojenost občanů s životem v obci

Zdroj: Vlastní výzkum.

Otázka č. 10 Jak byste zhodnotili rozvoj obce za období 2000 – 2006 na stupnici od 1 do 10?
Otázku vyplňovali pouze občané, kteří žijí v obci déle než 7 let. Čím vyšší číslo, tím kladnější hodnocení rozvoje. Rozvoj obce Věžnička byl hodnocen průměrnou známkou 6,5.

Otázka č. 11 Jak hodnotíte následující aspekty kvality života v obci?
Většina lidí odpovídala v rozmezí spíše dobře a spíše špatně. S činností zastupitelstva obce, s informovaností o děním na obecním úřade jsou lidé spíše spokojeni. Mezilidské a sousedské vztahy považuje za spíše dobré 43 % občanů. 51 % obyvatel souhlasí s tím, že v obci je dobrá veřejná bezpečnost a pořádek. Činnost spolků a občanských sdružení vidí lidé jako průměrnou. Za spíše špatné považují občané možnosti kulturního a sportovního vyžití. Velmi špatně je hodnocena možnost dalšího vzdělávání v obci. Obyvatelé nevidí v obci moc velká perspektiva pro mladou generaci. Co se týká péče o zeleň v obci, ta je hodnocena pozitivně. Spíše dobrou vidí občané i úpravu návsi. Spíše špatně hodnotí 38 % lidí stav místních komunikací a cest. Naopak velmi dobře je na tom obec s odvozem komunálního odpadu a s dostatkem kontejnerů na tříděný odpad. Ani v dopravní obslužnosti si Věžnička nevede nejhůře, spíše dobře jí udělilo 48 % lidí. Nabídku služeb v obci hodnotí občané spíše špatnou. Zásobování zbožím každodenní potřeby ohodnotilo spíše dobře 49 % lidí. Velmi špatné jsou pracovní příležitosti v obci a rovněž podmínky pro podnikání na tom nejsou také dobře.

Tab. č. 12 Hodnocení různých aspektů kvality života v obci Věžnička

Aspekty	**Dobře (v %)**	**Spíše dobře (v %)**	**Spíše špatně (v %)**	**Špatně (v %)**
Činnost vedení obce	21	**53**	25	1
Informovanost o děním na obecním úřadě	30	**34**	29	7
Mezilidské a sousedské vztahy v obci	33	**43**	9	15
Veřejná bezpečnost a pořádek	**51**	35	14	0
Činnost spolků a občanských sdružení	20	**30**	**30**	20
Možnost kulturního vyžití	10	16	**41**	33
Možnost sportovního vyžití	10	31	**36**	23
Možnost dalšího vzdělávání	1	0	29	**70**
Perspektiva pro mladou generaci	10	34	**38**	18
Životní prostředí – péče o zeleň	**45**	36	14	5
Úprava návsi	40	**45**	10	5
Stav místních komunikací, cest	6	26	**38**	30
Odvoz komunálního odpadu	**75**	18	4	3
Dostatek kontejnerů na tříděný odpad	**83**	14	1	2
Dopravní obslužnost	26	**48**	21	5
Nabídka služeb v obci	10	30	**41**	19
Zásobování zbožím každodenní potřeby	13	**49**	28	10
Pracovní příležitosti	2	0	18	**80**
Podmínky pro podnikání	5	5	43	**47**

Zdroj: Vlastní výzkum.

Podle občanů obec vyniká v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti, v péči o zeleň v obci, v odvozu komunálních odpadů a v dostatku kontejnerů na tříděný odpad. Naopak by se obec měla zaměřit hlavně na možnosti dalšího vzdělávání, pracovních příležitostí a podmínek pro podnikání.

Otázka č. 12 Na kterou oblast zlepšování života ve Vaší obci by měl být kladen největší důraz?

Na tuto otázku mohli občané zaškrtnout maximálně tři odpovědi. Pro rozšíření a zlepšení služeb pro občany by bylo 49 % občanů, kulturní vyžití chybí v obci 30 % obyvatel a 31 % lidí by chtěli zlepšit péči o vzhled obce. Následuje požadavek na zlepšení dopravní infrastruktury a nalezení pozemků pro novou výstavbu.

Tab. č. 13 Oblasti zlepšování života

Oblasti	**%**
Rozšiřování a zlepšování služeb pro občany	49
Zlepšení dopravní infrastruktury	30
Podpora rozvoje malého podnikání v obci	10
Nalezení pozemků pro novou výstavbu	29
Vytváření nových pracovních míst	13
Zlepšení práce úřadu ve vztahu k občanům	16
Péče o pěkný vzhled obce	31
Zlepšit informovanost o obci a činnostech obecního úřadu	18
Podpora kulturního vyžití	35
Podpora vzdělávání	8

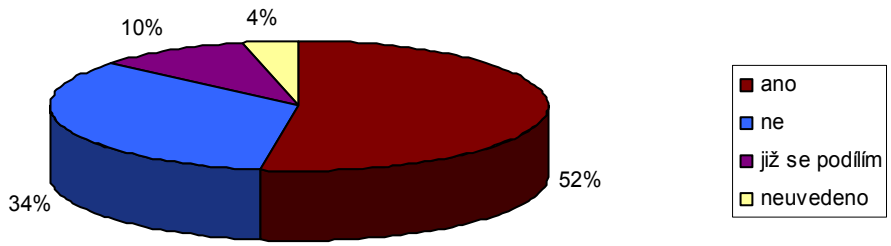
Zdroj: Vlastní výzkum.

- **Návrhy aktivit rozvoje obce**

Otázka č. 13 Jste ochotni se více zapojit do rozvoje obce?

52 % obyvatel je ochotno se zapojit do rozvoje obce, 10 % se již podílí a 4 % na tuto otázku neodpověděli.

Graf č. 8 Ochota obyvatel podílet se na rozvoji obce

Zdroj: Vlastní výzkum.

Otázka č. 14 Napište jaké služby v obci postrádáte či jakékoliv nápady, které by mohly přispět k rozvoji obce.

Tato otázka byla jediná, do které dotázaný vepsal svou odpověď. Odpovědělo na ni 64 % občanů obce Věžnička. Následující seznam uvádí celý výčet odpovědí, které jsou rozděleny do šesti oblastí. U opakujících se odpovědí je uveden počet lidí.

Tab. č. 14 Oblast – Cestovní ruch

Navrhované činnosti	Počet lidí
Výměna plotu kolem hasičské nádrže	2
Muzeum obce (např. muzeum Anežky Hrůzové)	2
Prapor obce	1
Restaurace rodinného typu	1
Naučná stezka/cyklostezka/hypostezka	1
Rozvoj turismu – informační tabule o Anežce Hrůzové	1
Pečovat o památky – sklepy	1
Umístění dvou informačních nástěnek na přehledných místech	1
Umístění jednoduché lavičky pod borovicemi v malém parčíku u nádrže	1

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tab. č. 15 Oblast – Bydlení

Navrhované činnosti	Počet lidí
Nalezení pozemků pro novou výstavbu rodinných domů	4

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tab. č. 16 Oblast – Společenský život

Navrhované činnosti	Počet lidí
Kulturní akce (koncerty, divadla apod.)	13
Sportovní akce	7
Víceúčelové sportovní hřiště (volejbal, tenis atd.), hřiště na fotbal	4
Mateřská škola	3
Akce pro děti	3
Koupaliště	3
Svoz do kostela	3
Obchod – lepší zásobování, častější otvírací doba	3
Kabelová televize	2
Klub důchodců pro starší občany	1
Přednášky, jednorázové vzdělávací programy	1
Rozvoj spolků	1
Dětské hřiště	1
Pedikúra	1

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tab. č. 17 Oblast – Životní prostředí

Navrhované činnosti	Počet lidí
Zvýšení péče o zeleň v okrajových částech obce a okolí potoka	2
Vykácení přestárlých stromů	1
Zřízení rybníků	1

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tab. č. 18 Oblast – Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Navrhované činnosti	Počet lidí
Zlepšení signálu mobilních sítí	12
Opravení komunikací	7
Osvětlení v okrajové části obce	2
Lepší autobusové spojení	2
Zpomalovací retardéry	2
„rozhlas do kapsy“	1
Obnova čekárny a přistavení lavičky na autobusové zastávce	1

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tab. č. 19 Oblast – Ostatní

Navrhované činnosti	Počet lidí
Větší zapojení obyvatel obce do činností a aktivit obecního úřadu	3
Zamezit volně pobíhajícím psům	2
Výměna zastupitelstva	1
Lepší mezilidské vztahy k přistěhovalcům	1

Zdroj: Vlastní výzkum.

Závěr

Cílem dotazování bylo zjistit, jaká je spokojenost obyvatel s životem ve Věžničce. Jak hodnotí rozvoj obce v letech 2000 – 2006. Co považují za klady a zápory obce. Jaké oblasti rozvoje by uvítali. A získání námětů k dalšímu rozvoji obce Věžnička.

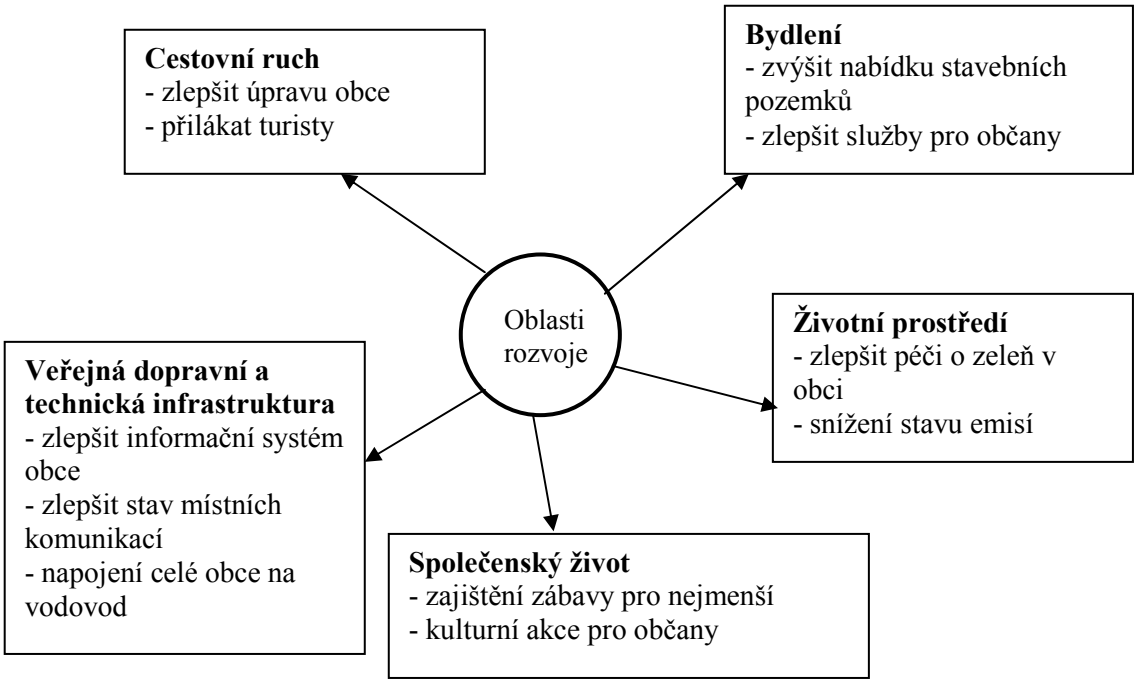
Podle věkového složení obyvatel by se další aktivity rozvoje měly týkat všech věkových skupin. Jak vyplývá z dotazníku, problémem obyvatel je dojíždění za prací mimo obec. Skoro čtvrtina občanů žije v obci méně než pět let, z toho lze usuzovat, že obec dokáže přitáhnout nové lidi. Výsledek spokojenosti občanů s životní úrovní v obci byl pozitivní, spíše dobře napsalo 61 % občanů. Rozvoj v období 2000 – 2006 získal průměrné bodové ohodnocení 6,5 z možných 10. Tato otázka navazovala na moje hodnocení Programu obnovy venkova obce Věžnička za období 2000 – 2006. Čekala jsem číslo poněkud vyšší. Důvodem mohlo být zpětné hodnocení období, při kterém si občané nejspíše vybavili ty aktivity rozvoje, které se jich bezprostředně týkaly. Za klady obce je považována především bezpečnost a veřejný pořádek, odvoz komunálních odpadů a dostatek kontejnerů na tříděný odpad.

Obyvatelé Věžničky by rádi uvítali rozšíření a zlepšení služeb pro občany, možnosti kulturního vyžití a zlepšení dopravní infrastruktury. Tyto oblasti se často objevovaly i u psaných námětů k podpoře dalšího rozvoje obce.

5.3 Oblasti rozvoje

Pro obec Věžnička jsem stanovila rozvoj v těchto oblastech: Cestovní ruch, Bydlení, Veřejná dopravní a technická infrastruktura, Životní prostředí a Společenský život.

Obrázek č. 3 Oblasti rozvoje obce Věžnička

Zdroj: Vlastní výzkum.

Oblast Společenský život

Aktivita 1 – Zajištění zábavy pro nejmenší

Každoročně se pro děti v obci koná rozloučení s prázdninami, které je rovněž provázeno hrami, občerstvením a závěrečným ohněm. Některé maminky s malými dětmi, kterých v obci stále přibývá, se scházejí před prodejnou nebo před hasičskou klubovnou a děti si hrají na volném prostranství. Chybí zde nějaké dětské hřiště, kde by se děti mohly zabavit a vybít svou energii, a které by jistě přilákalo i zbylé maminky, kterým současný travnatý prostor u potoka, kde často starší děti hrají fotbal, nevyhovuje. Výstavba hřiště se plánuje na letošní rok. Obec také hradí balíčky pro děti k Mikuláši, které roznášejí místní dobrovolníci. Se současným nárůstem dětí by se mohly obnovit maškarní bály pro děti. Ke Dni dětí by se mohla pořádat akce, při které by se hrály hry, opékaly párky atd. Obec by rovněž mohla uspořádat nějaký výlet pro rodiny s dětmi, např. do ZOO v Jihlavě. Předpokládaná doba realizace: 2008, plánované náklady: 120 000,- Kč.

Aktivita 2 – Kulturní akce pro občany

Obec má k dispozici velký sál, který pronajímá na narozeninové oslavy, předváděcí akce, LAN párty atd. Využívanost sálu by se mohla zvýšit. Nabídka pronájmu sálu by se mohla umístit i na webové stránky obce. Jinak v místní hospodě se často pořádají různé hudební

akce, např. zde vystupují country, rokové či punkové kapely. Nevýhodou je malý prostor a špatná akustika. Rovněž velkým problémem je nulová nabídka na přespání. Ubytování v obci nikdo nenabízí.

Kultura v obci je velmi slabá. To vyplývá i z dotazníkového šetření. Lidé by uvítali zájezdy do divadel, na muzikály, na Zemi Živitelku, moravské vinobraní atd. Sousední obec Ždírec pořádá zájezdy na různá památková místa, koncerty nebo do divadel. Mohla by se zajistit spolupráce těchto obcí a v případě velkého zájmu, by mohla i obec Věžnička začít něco podobného pořádat.

Vítání dětí zajišťuje obec Polná. Zástupci obce chodí ženám nad 55 let a mužům nad 60 let přát k životnímu jubileu. Také se jim nechává místním rozhlasem zahrát skladba písní.

V obci působí již přes sto let Sbor dobrovolných hasičů. V současné době je tvořen převážně mladými lidmi. Hasiči mají krásnou hasičskou zbrojnici a v roce 2006 jim byl postaven sušák na hadice. Hasiči se musí povinně každý rok účastnit námětového cvičení a okrskové soutěže, ale jezdí i na jiné soutěže, převážně jde o soutěž „Pohár starosty“. Hasiči se rovněž podílejí na odvozu železného šrotu. Každý rok pořádají na konci prázdnin hasičskou oslavu s občerstvením pro celou obec. Již dlouholetou tradicí je pod vedením hasičů Masopust. Lidé, převlečeni do nejrůznějších masek, obcházejí obydlené domy a hrají pro radost. Obec by mohla také uspořádat soutěž o „Pohár starosty“, což by přilákalo lidi z okolních obcí. Soutěž se tu konala pouze jednou v roce 2001 při příležitosti oslavy stoletého výročí hasičského sboru. Bohužel nevyšlo počasí, soutěž proběhla, ale večerní zábava už nemohla být pořádána pod hvězdným nebem, ale musela být v sále místního Obecního úřadu. Kapacitně tento sál na pořádání zábav není dostačující. Předpokládaná doba realizace: každoročně, plánované náklady: 10 000,- Kč.

Zdroj: Fond Vysočiny[31] – v rámci programu „Jednorázové akce 2008“. Jde o grantový program na podporu jednorázových volnočasových a sportovních aktivit. Podprogram A je určený pouze pro cílovou skupinu dětí a mládeže. Účelem poskytovaných finančních prostředků je zajistit spolufinancování sportovních a volnočasových aktivit. Prioritou je podpora jednorázových volnočasových aktivit s důrazem na aktivní zapojení dětí a mládeže

[31] Statut účelového fondu Vysočiny ze dne 26. 9. 2006 č. 11/06 [online], Dostupné z <http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/zasady-11-2006.pdf>

(Dětské karnevaly, drakiády, dny dětí, turnaje, závody, poháry, maratony, velké ceny apod.). Podprogram B je zaměřen na poskytování finančních prostředků na zajištění spolufinancování sportovních a volnočasových akcí určených pro širokou veřejnost. Tyto akce by měly být zaměřeny na posílení identity obyvatel s obcí či krajem a na propagaci účelného trávení volného času s aktivním zapojením široké veřejnosti, např. aktivity pro rodiny, rodiče s dětmi, seniory.
Program rozvoje venkova – Osa IV: Leader

Oblast Bydlení
Aktivita 1 – Zvýšit nabídku stavebních pozemků
Ve vlastnictví obce nejsou žádné pozemky s inženýrskými sítěmi, které by byly vhodné pro výstavbu rodinných domů. Obec by se měla snažit najít vhodnou lokalitu. Byla by to jistě finančně náročná akce, ale přilákání nových lidí do Věžničky je pro rozvoj obce důležité. Další možností je, aby obec apelovala na držitele soukromých pozemků, které nevyužívají, k prodeji na stavební parcely. Předpokládaná doba realizace: 2013, plánované náklady 2 500 000,- Kč.

Zdroje: Státní dotace z Ministerstva pro místní rozvoj – Podpora výstavby technické infrastruktury pro následnou výstavbu bytových a rodinných domů, zaměřená na zainvestování prázdných stavebních pozemků pro následnou bytovou výstavbu.
Státní fond rozvoje bydlení – vytváří, akumuluje a rozšiřuje finanční prostředky určené na podporu investic do bydlení.

Aktivita 2 – Zlepšit služby pro občany
Obec by mohla poskytovat kvalitní informace týkající se získání stavebního povolení nebo ohlášky. Pomoci občanovi s vyplněním žádosti ke stavebnímu povolení. Občané, kteří plánují stavět, by tuto službu určitě uvítali. Rovněž by obec mohla poskytovat informace ohledně získání finančních prostředků na financování rekonstrukce či stavby nového rodinného domu. Předpokládaná doba realizace: 2008, plánované náklady: 15 000,- Kč.
Zdroj: Rozpočet obce

Oblast Životní prostředí

Aktivita 1 – Zlepšit péči v okrajových částech obce

Okrajové části obce je třeba zlepšit. Rušivě působí pobíhající slepice, jejichž vypouštění na obecní pozemky je zakázáno. Zde by mělo být vedení obce důslednější a dodržování zákazu vypouštění slepic hlídat, popřípadě ukládat pokuty. Rovněž je potřebné prořezání stromů. Také by se měly odstranit soukromé rázy ze dřeva, které stojí na obecních pozemcích. Předpokládaná doba realizace: každoročně, plánované náklady: 10 000,- Kč.

Zdroj: Rozpočet obce

Aktivita 2 – Snížení stavu emisí

I když má 88 % obyvatel přípojky k vytápění plynem, topí lidé stále častěji pevnými palivy. Mnohdy z černého zapáchajícího kouře poznáme, že obyvatelé pálí i odpadky, pro které jsou v obci určeny kontejnery na tříděný odpad. V této oblasti bych navrhovala zvýšit informovanost o třídění odpadů. Informovat občany o možnostech ekologického vytápění. Uspořádat přednášku, která by se zabývala tímto tématem. Rovněž by obec mohla poskytovat informace o možnosti získání finanční podpory. Předpokládaná doba realizace: 2009, plánované náklady: 10 000,- Kč.

Zdroje: Národní programy – finanční prostředky ze Státního fondu životního prostředí[32]. Cílem programů je zabezpečení realizace Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2007. Fyzické osoby mohou požádat o investiční podporu environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu pro byty a rodinné domy, včetně ekologické výroby elektřiny pro vlastní spotřebu (kotle na biomasu, solární systémy na teplou vodu, solární systémy na přitápění a teplou vodu a systémy pro výrobu elektřiny). Obecní úřad by mohla zajímat podpora neinvestičních projektů v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energiem, tj. podpora vzdělávání, propagace, osvěty a poradenství v rámci celostátní strategické kampaně na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie.

Oblast Cestovní ruch

Aktivita 1 – Zlepšit úpravu obce

Případný turista vystupující z autobusu na zastávce, které vévodí jedna neudržovaná čekárna a staré stromy kaštanů, po následném pohledu do neupraveného parku si nevytvoří na Věžničku

[32] *Stručně o národních programech* [online], Státní fond životního prostředí [cit 05-01-2008]. Dostupné z <http://sfzp.cz/sekce/163/strucne-o-narodnich-programech/>

zrovna dobrý dojem. Rekonstrukce zastávky by jistě stála za zvážení. Před budovou obecního úřadu stojí staré posezení a jak již bylo upozorňováno v odpovědích z dotazníku, tak plot okolo hasičské nádrže by také potřeboval vyměnit. Umístění jednoduchých laviček na navštěvovaných místech obce pro její starší obyvatele považuji za dobrý nápad. Předpokládaná doba realizace: 2009, plánované náklady: 70 000,- Kč.
Zdroj: Rozpočet obce

Aktivita 2 – Přilákat turisty
V této oblasti bych navrhovala naučnou stezku lesem z Polné do Věžničky. Turistická trasa už tudy vede, takže cesta je vcelku slušná a nejen pro rodiny s dětmi by to byla hezká procházka. Do Věžničky by se tak dostali turisté a pro místní hospodu U Tadeáše, která má nově zbudované venkovní posezení, by to byla ze strany obce podpora. Naučná stezka by se mohla vybudovat ve spolupráci s městem Polná nebo Mikroregionem Polensko. Obec Věžnička v současné době zahájila projekt úpravy zastaralých sklepů. Další zajímavostí by mohlo být již navrhované označení domu, ve kterém bydlela Anežka Hrůzová. Včetně doplnění informační tabule s popisem procesu „Hilsneriáda“. Předpokládaná doba realizace: 2008, plánované náklady: 100 000,- Kč.

Zdroj: ROP Jihovýchod – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
Program rozvoje venkova – Opatření osy III.1.3: Podpora cestovního ruchu

Oblast Veřejná dopravní a technická infrastruktura
Aktivita 1 – Zlepšit informační systém obce
Jelikož již pár měsíců v obci nefunguje místní rozhlas, tak informovanost občanů velmi klesá. Plánovaný nákup nového trvá poněkud dlouho. Povinně zveřejňované údaje se vyvěšují na úřední desku a na webové stránky obce. Ale další informace (dovolená lékařů, příjezd pojízdných prodejen, očkování psů atd.) již občan nedostane. Občas jsou nějaké informace vyvěšené v místním obchodě, ale díky jeho krátké otevírací době, převážně v dopoledních hodinách, se k těmto informacím dostanou pouze důchodci nebo matky na mateřské dovolené. Jak jsem již zmínila na webových stránkách jsou zveřejňovány pouze povinné údaje, jinak tyto stránky zůstávají v nezměněné formě. Při zvyšujícím počtu občanů připojených na internet, by tyto stránky mohly obsahovat spoustu užitečných informací, např. data odvozu odpadů, očkování psů, výběrů poplatků za psa, vodu. Rovněž jedna stále se neměnící fotka obecního úřadu na tyto stránky nikoho nepřiláká. Rozhodně by se stránky mohly o mnohé

doplnit např. o historii obce, o činnosti Sboru dobrovolných hasičů apod. Jeden člen ze zastupitelstva zvládá práci s webovými stránkami, takže chybí pouze důsledné vedení. Předpokládaná doba realizace: 2008, plánované náklady: 60 000,- Kč.
Zdroj: ROP Jihovýchod - Rozvoj služeb v cestovním ruchu
Rozpočet obce

Aktivita 2 – Zlepšit stav místních komunikací
Tento problém se nevyhýbá žádné obci. Stav místních komunikací a cest je třeba neustále dávat do pořádku. V roce 2004 proběhla oprava místní komunikace Věžnička – Ždírec. Ve špatném stavu je komunikace v obci a směr Věžnička – Polná. Oprava silnic není levnou záležitostí, ale v určitých etapách by byla potřeba. Předpokládaná doba realizace: 2012, plánované náklady: 400 000,- Kč.

Aktivita 3 – Napojení celé obce na vodovod
V letech 2005 – 2006 proběhlo rozšiřování vodovodu, avšak ještě jedna část obce není zasíťovaná. Takže jako další prioritu bych stanovila připojení poslední části obce na vodovodní síť. Předpokládaná doba realizace: 2009, plánované náklady: 500 000,- Kč.

Zdroj: Program rozvoje venkova[33] – Osa III.2.1 – Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby. Opatřením budou podpořeny investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí do 2000 obyvatel (vodovody, kanalizace, ČOV). Rovněž bude podpořeno budování a obnova místních komunikací do 5 mil. Kč, obnova či výstavba inženýrských sítí do 5 mil. Kč, zlepšení vzhledu obcí (úprava veřejných prostranství). Opatření by také mělo zajistit zvýšení kvality života obyvatelstva venkova prostřednictvím zlepšení místního občanského vybavení a služeb v obcích do 500 obyvatel.

[33] Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 [online], Praha, květen 2007, Ministerstvo zemědělství ČR [cit 05-01-08]. Dostupné z <http://www.mze.cz/UserFiles/File/EAFRD/PRV_oficiln_schvlen.pdf>

Tab. č. 20 Navrhované aktivity

Aktivity	Předpokládaný rok realizace	Plánované náklady (v Kč)	Možnosti čerpání finančních prostředků
Zajištění zábavy pro nejmenší	2008	120 000	Program rozvoje venkova Fond Vysočiny
Kulturní akce pro občany	každoročně	10 000	
Zvýšit nabídku stavebních pozemků	2013	2 500 000	Státní dotace z MMR Státní fond rozvoje bydlení
Zlepšit služby pro občany	2008	15 000	Rozpočet obce
Zlepšit péči v okrajových částech obce	každoročně	10 000	Rozpočet obce
Snížení stavu emisí	2009	10 000	Státní fond životního prostředí
Zlepšit úpravu obce	2009	70 000	Rozpočet obce
Přilákat turisty	2008	100 000	Program rozvoje venkova ROP Jihovýchod
Zlepšit informační systém obce	2008	60 000	Rozpočet obce
Zlepšit stav místních komunikací	2012	400 000	Program rozvoje venkova
Napojení celé obce na vodovod	2009	500 000	Program rozvoje venkova

Zdroj: Vlastní výzkum.

5.4 Shrnutí kapitoly

Tato kapitola začíná SWOT analýzou obce Věžnička vytvořenou za pomoci brainstormingu. Následuje dotazníkové šetření, které jsem prováděla v obci Věžnička. Občané se mohli vyjádřit k minulému i současnému rozvoji obce. Rovněž mohli přispět s podněty na další rozvoj obce Věžnička. Na základě analýzy a dotazníkového šetření jsem vytyčila obci pět oblastí rozvoje: Cestovní ruch, Bydlení, Veřejná dopravní a technická infrastruktura, Životní prostředí a Společenský život. K jednotlivým aktivitám jsem navrhla i zdroje financování příslušných oblastí.

6. Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zhodnotit Program obnovy venkova obce Věžnička za období 2000 – 2006. Dílčím cílem práce je navrhnutí možností dalších aktivit rozvoje a rovněž doporučení zdrojů financování.

Obec Věžnička je malá vesnička se 120 obyvateli. Zastupitelé jsou neuvolnění, takže musí veškeré aktivity spojené s obcí zvládat při své práci. A pokud jejich hlavní pracovní poměr je velmi odlišný od činností, které konají v rámci zastupitelstva, není to pro ně zrovna jednoduché. Velkým problém těchto malých obcí je často právě neodborné zastupitelstvo, které nemá přehled v určitých potřebných problematikách. Tento problém vidím i u naší obce, kdy jsou často neznalostí zanedbány důležité věci. Proto nejenom starosta, ale i ostatní členové zastupitelstva, by si měli rozšiřovat odborné znalosti související s problematikou obcí.

Program obnovy venkova obce Věžnička za období 2000 – 2006 vytvořil Atelier Penta v Jihlavě roku 2000. Časový horizont Programu obnovy venkova obce byl do roku 2010, ale navržené akce byly stanoveny pouze do roku 2006. V programu chyběla kvalitní analýza, což bych viděla jako zásadní problém. Rovněž se tam často opakovaly stejné věci. Program byl pro zastupitelstvo jistým vodítkem k rozvoji obci, ale žádné průběžné hodnocení neprobíhalo. Rovněž do dnešního dne nebyl Program obnovy venkova obce Věžnička aktualizován.

Z naplánovaných jedenácti akcí v Programu obnovy venkova jich bylo devět uskutečněno. Plán byl tedy splněn na 82 %. Při porovnání plánovaných a skutečně vynaložených nákladů, byly finanční prostředky, kromě jedné položky, značně nadhodnoceny. Obec nezůstala pouze u navržených aktivit a uskutečnila další řadu akcí. Nejrozsáhlejší akcí byla plynofikace obce. Pro získání dotace bylo nutné, aby si 88 % občanů pořídilo přípojky a 51 % se na plyn připojilo. V obci, kde většina lidí topila dřevem nebo uhlím, to považuji za velký krok dopředu. Další větší akcí byla oprava místní komunikace, která trvala následující dva roky. V roce 2005 se začal prodlužovat vodovod do další části obce. Rozšiřování vodovodu trvalo dva roky, a i přes vysokou částku ji obec hradila pouze ze svých prostředků. Roku 2006 proběhlo prodloužení kanalizace obce. Finanční náklady této akce nesl Svaz vodovodů a kanalizací Jihlava. Obec se v období 2000 – 2006 věnovala také vyčištění vodního toku,

požární nádrže, péči o zeleň v obci, doplnění vybavení hřiště na volejbal, vybudování klubovny pro mládež, postavení sušící věže na hadice pro Sbor dobrovolných hasičů. Zastupitelstvo ukončilo svoje volební období uskutečněním projektu „Internet v knihovnách“. Dotace čerpala obec převážně z Programu obnovy venkova a jednou z Fondu Vysočiny. Celkové náklady vynaložené na rozvoj v obci za období 2000 – 2006 činily 8 003 251,- Kč. Dotace tvořily 25 % celkově vynaložených finančních prostředků. Vzhledem k tomu, že se jedná o malou obec s rozpočtem pohybujícím se mezi 1 – 2 mil. Kč., považuji rozvoj obce ve sledovaném období za dobrý. Více peněž mohlo plynout na úpravu obce, péči o zeleň v obci a do společenské oblasti.

Při navrhování dalších aktivit rozvoje, jsem vycházela ze SWOT analýzy a z dotazníkového šetření. SWOT analýza byla vytvořena za pomoci brainstormingu, který proběhl na 7. zasedání zastupitelstva obce Věžnička. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 82 % obyvatel. Cílem bylo zjistit spokojenost občanů s rozvojem obce, ochota zapojení se do rozvoje a navržení rozvojových aktivit. Z dotazníkového průzkumu vyplývá, že ¾ občanů jsou spokojeni s životem v obci. Rozvoj obce v letech 2000 – 2006 získal průměrné bodové ohodnocení 6,5 z možných 10. Za klady obce považují obyvatelé hlavně veřejný pořádek a bezpečnost, odvoz komunálních odpadů a dostatek kontejnerů pro tříděný odpad. Na druhé straně jako velké nedostatky vidí nulovou možnost dalšího vzdělávání, žádné pracovní příležitosti a špatné podmínky pro podnikání. Občané by rádi viděli rozvoj v rozšiřovaní a zlepšování služeb pro občany, podpoře kulturního vyžití, péči o pěkný vzhled obce a zlepšení dopravní infrastruktury. Zapojit se do rozvoje obce je ochotno 52 % občanů a 10 % se již podílí. Navrhnuté nápady, které by měly přispět k rozvoji obce, se týkaly především požadavku kulturních a sportovních akcí a akcí pro děti, požadavku mateřské školky, zajištění svozu do kostela, výstavby víceúčelového hřiště, koupaliště, zvýšení péče o zeleň v okrajových částech obce, zřízení nových rybníků, nalezení pozemků pro novou výstavbu rodinných domů, zlepšení signálu mobilních sítí, opravení komunikací, umístění laviček a informačních tabulích v obci atd. Mnou navrhnuté aktivity jsem rozčlenila do 5 oblastí: Životní prostředí, Doprava, Společenský život, Cestovní ruch, Veřejná dopravní a technická infrastruktura. Ke každé oblasti jsem navrhla aktivity rozvoje obce Věžnička. U jednotlivých cílů jsem doporučila zdroje financování příslušných oblastí.

Závěrem bych chtěla říci, že z výsledků šetření je ochota občanů zapojit se do dění v obci velká, čehož by mělo zastupitelstvo využít a společnými silami podpořit rozvoj v obci Věžnička. Možností je mnoho, ať již ve zmiňovaných kulturních nebo sportovních akcích.

Literatura

Odborná literatura

1. Šelešovský za kolektiv: *Role veřejného sektoru v procesu identifikace faktorů efektivnosti rozvoje Jihomoravského kraje v kontextu s reformou veřejné správy*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2002, ISBN 80-210-2775-4.

2. Peková, J.: *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, ISBN 80-7261-086-4.

3. Rektořík, J., Šelekovský, J., a kolektiv: *Finance, Rozpočty, Účetnictví, Veřejná kontrola*. Brno – Praha, 2002, ISBN 80-210-2955-5.

4. Rektořík, J. Šelešovský, J. a kolektiv: *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací.* Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1999, ISBN 80-210-2126-8.

5. Czekaj, P.- Hellmich, M.- Hučka, M.- Kutscherauer, A.- Vozáb, J.: *Systémové a metodické aspekty tvorby strategií rozvoje regionů (VÚSC) České republiky.* metodická příručka. Září 1998.

6. Mainer, K.- Čtyroký, J.: *Ekonomika územního rozvoje*. Praha: GRADA Publishing, První vydání, 2000, ISBN 80-7169-644-7.

7. Průcha, P.- Schelle, K.: *Základy místní správy*. Brno: Iuridica Brunensia, 1995, ISBN 80-85964-00-7.

8. Pěchula, M. a kol.: *Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reforem SZP EU.* Praha: IERAS, 2006, ISBN 80-86684-42-3.

9. Matoušová, Z.: *Regionální a municipální ekonomika*. VŠE Praha, 2000, ISBN 80-245-0052-3.

10. Kolektiv autorů: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2004, ISBN 80-86473-80-5.

12. Krbová, J.: *Veřejná správa postavení, funkce a organizace*. Praha: VŠE, 2004. ISBN 80-245-0811-7.

13. Krbová, J.: *Vybrané problémy regionální politiky*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1349-2.

Zákony

14. Úplné znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územích rozpočtů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákony č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 562/2004 Sb. a č. 635/2004 Sb.

15. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpore regionálního rozvoje
16. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
17. Ministerstvo pro místní rozvoj, Věstník, 5 – 98, Evropská integrace, Integrační aktivity MMR

Ostatní zdroje

18. *Program obnovy venkova obec Věžnička*, Atelier Penta, Jihlava 2000
19. Pamětní kniha obce Věžnička
20. Integrovaná rozvojová strategie MAS Českomoravské pomezí 2007 - 2013
21. Prchal, J.: *Polná historické město roku 2006*, Polná, 2006
22. Ministerstvo pro místní rozvoj. Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013, červenec 2007
23. *Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013* [online], Praha, květen 2007, Ministerstvo zemědělství ČR [cit 05-01-08]. Dostupné z <http://www.mze.cz/UserFiles/File/EAFRD/PRV_oficiln_schvlen.pdf>
24. *Regionální politika* [online]. MMR ČR [cit. 03-01-2008]. Dostupné z <http://www.mmr./regionalni-politika>.
25. *Fondy evropské unie* [online], Ministerstvo pro místní rozvoj [cit 05-01-2008]. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/>
26. *Statut účelového fondu Vysočiny ze dne 26. 9. 2006 č. 11/06* [online], Dostupné z <http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/zasady-11-2006.pdf>
27. *Podpora regionálního rozvoje v roce 2008* [online], Ministerstvo pro místní rozvoj [cit 05-01-2008]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2008>
28. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online], Český statistický úřad [cit 05-03-2007]. Dostupné z <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/588148?OpenDocument>
29. *Stručně o národních programech* [online], Státní fond životního prostředí [cit 05-01-2008]. Dostupné z <http://sfzp.cz/sekce/163/strucne-o-narodnich-programech/>

Seznam příloh

1. Osnova Programu rozvoje obce
2. Evidenční listy Programu obnovy vesnice
3. Dotazník

Příloha č. 1 – Osnova Programu rozvoje obce

Program rozvoje obce lze zpracovat v následující struktuře:

1. ÚVOD (zadání programu rozvoje obce apod.)

2. ANALÝZA SITUACE OBCE Výchozí materiály:

· existující analýzy, dokumenty a generely, územní plány

· právní a institucionální základ

· sociologický průzkum

2.01 Základní charakteristika obce a její poloha 2.02 Obec ve vnějších vztazích

a) regionální kontext

b) mikroregionální a lokální kontext, bezprostřední územní vazby obce

c) vliv vnějších vazeb na sociálně ekonomické vztahy obce

d) vnější vazby obecní správy v systému veřejné správy

e) vnější vazby obecní správy k jiným subjektům

2.03 Rozbor složek a funkčních systémů obce:

a) demografická situace

b) trh práce

c) bydlení

d) komerční služ?y a maloobchodní sféra

e) školství

f) zdravotnictví

g) sociální péče a další veřejně prospěšné služby h) průmyslová výroba a stavebnictví

h) zemědělské aktivity

j) řemesla a drobné podnikatelské aktivity k) doprava a komunikace

1) ostatní technická infrastruktura m) kultura a ochrana památek

n) rekreační aktivity

o) společenské a sportovní aktivity

p) prostorové uspořádání

2.04 Ekonomická situace obce:

a) struktura ekonomiky obce

b) majetková situace obce

c) rozpočtová situace obce

2.05 Podnikatelské aktivity v obci (včetně privatizačních aspektů)

2.06 Ekologická situace a ochrana životního prostředí v obci

2.07 Sociopolitická situace obce (sociální, politické a kulturní aspekty)

2.08 Správa obce

a) struktura veřejné správy obce a její vnitřní organizace

b) funkce obecních institucí při řešení problémů obce

2.09 Analýza obecně závazných vyhlášek obce v samostatné i přenesené působnosti a jiných aktů veřejné správy

2.10 Místní správa a rozvoj obce v názorech občanů

2.11 Analýza předchozích zkušeností a programu

2.12 SWOT analýza

ROZVOJOVÉ ŠANCE OBCE (předpoklady a silné stránky):

3.01 Základní charakteristika

3.02 Funkční charakteristika:

a) šance jako neměnné danosti

b) šance realizovatelné vnějším zásahem

c)šance realizovatelné koordinační činností obce d) šance realizovatelné řídící činností obce

4. ROZVOJOVÉ PROBLÉMY OBCE (limity, bariéry a slabé stránky):

4.01 Základní charakteristika

4.02 Funkční charakteristika:

a) limity a bariéry jako neměnné danosti

b) problémy ovlivnitelné vnějšími zásahy

c) problémy ovlivnitelné koordinační činností obce

5. SYNTETICKÉ ZHODNOCENÍ ROZVOJOVÝCH ŠANCÍ A PROBLÉMŮ OBCE A MOŽNOSTÍ REÁLNÉHO VYUŽITÍ MAJETKU NA ÚZEMÍ OBCE

6. STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE OBCE

6.01 Strategické cíle, priority

6.02 Operační cíle

7. NÁVRH OPATŘENÍ

7.01 Věcná

7.02 Normativní

7.03 Organizační

8. KATALOG PROJEKTŮ - náměty na řešení dílčích problémů obce ve struktuře:

8.01 Cíl projektu

8.02 Zdůvodnění projektu a jeho charakteristika

8.03 Zajištění projektu

9. Způsoby realizace programu rozvoje obce

10. Možnosti využití různých dotačních titulů a fondů ČR, EU atd.

Příloha č. 2 - Evidenční listy Programu obnovy vesnice

Akce: Věžnička – plynofikace
Charakter akce: Infrastruktura – dotační titul 8
Vlastnické vztahy:
Předpokládané zahájení akce: 2001
Odhad nákladů celkem: 6 400 000,-
Zdroje: Nejsou určeny
Poznámka:
Přívodní řad Ždírec – Věžnička DN 90 STL
Rozvod STL v obci
(dle studie PROFI Jihlava a urbanistické studie)
Náklady a rozdělení po zpracování projektů
Předběžný odhad nákladů:
STL přívod 1500 m à 1800 2.700.000
STL rozvod 1350 m à 2800 + 3.780.000
+ napojení u hřbitova v obci Ždírec

Akce: Věžnička – Úpravy vozovek po provedených sítích, Rozšíření bezprašných povrchů
Charakter akce: Infrastruktura – dotační titul 8
Vlastnické vztahy:
Majitel: Obec
Předpokládané zahájení akce: 2003
Odhad nákladů celkem: 5 600 000,-
Zdroje: Nejsou určeny
Poznámka:
- obnova vozovek cca 3000 m^2
- rozšíření povrchů na p. č. 661, 708/1 350 + 350 m^2

Odhad nákladů:
- obnova vozovek 800 mb x 3,5 = 3000 m^2 4,500 tis.
- rozšíření povrchů p. č. 661 100 mb x 3,5 280. 000
p. č. 708/1 100 mb x 3,5 280.000

Akce: Věžnička – vyčištění vodního toku
Charakter akce: Údržba – dotační titul 1
Vlastnické vztahy:
Majitel: Obec (Povodí Vltavy)
Předpokládané zahájení akce: 2003
Odhad nákladů celkem: 196 000,-
Zdroje:
Obec 78
Dotace 118
Možnost dotace z POV 60 %
Poznámka:
Vodoteč p. č. 711
Odhad nákladů:
délka 490 mb x 2 m^3 = 980 m^3 x 200 Kč

Akce:	Věžnička – vyčištění požární nádrže
Charakter akce:	Údržba – dotační titul 1
Vlastnické vztahy:	
Majitel:	Obec
Předpokládané zahájení akce:	2001
Odhad nákladů celkem:	180 000
Zdroje:	
Obec	72
Dotace	108
Možnost dotace z POV	60 %
Poznámka:	
Plocha nádrže 900 m^2 à 200,- Kč	

Akce:	Věžnička – doplnění sadových úprav v předprostoru ČOV, náves
Charakter akce:	Obnova a zřizování zeleně – dotační titul 3
Vlastnické vztahy:	
Majitel:	Obec
Předpokládané zahájení akce:	2004
Odhad nákladů celkem:	150 000,-
Zdroje:	
Obec	60
Dotace	90
Možnost dotace z POV	60 %
Poznámka:	
Parcelní číslo 5/1, 5/3, 652/11	

Akce:	Věžnička – úprava prostoru před obchodem, zastřešení příjmu, stanoviště kontejnerů
Charakter akce:	Komplexní úprava veřejného prostranství - dotační titul 2
Vlastnické vztahy:	
Majitel:	Obec
Předpokládané zahájení akce:	2005
Odhad nákladů celkem:	190 000,-
Zdroje:	
Obec	76
Dotace	114
Možnost dotace z POV	60 %
Poznámka:	
p. č. 41, 652/7	

Akce: Věžnička – úpravy kolem sklepů, sadové úpravy

Charakter akce: Komplexní úprava veřejného prostranství - dotační titul 2

Vlastnické vztahy:

Majitel: Obec, různí majitelé

Předpokládané zahájení akce: 2002

Odhad nákladů celkem: 150 000,-

Zdroje:

Obec	60
Dotace	90
Možnost dotace z POV	60 %

Poznámka:

p. č. 53/1, 52/3, 610/6
obnovení nebo demolice průčelí sklepů, úprava terénu, výsadba zeleně

Akce: Věžnička – úprava vzhledu autobusové zastávky

Charakter akce: Obnova, údržba – dotační titul 1

Vlastnické vztahy:

Majitel: Obec

Předpokládané zahájení akce: 2004

Odhad nákladů celkem: 180 000,-

Zdroje:

Obec	72
Dotace	108
Možnost dotace z POV	60 %

Poznámka:

p. č. 662/12

Akce: Věžnička – ošetření stávající zeleně v parkové úpravě

Charakter akce: Obnova, zřizování zeleně – dotační titul 3

Vlastnické vztahy:

Majitel: Obec

Předpokládané zahájení akce: 2004

Odhad nákladů celkem: 100 000,-

Zdroje:

Obec	40
Dotace	60
Možnost dotace z POV	60 %

Poznámka:

p. č. 652/12

Akce: Věžnička – doplnění zeleně na obvodu obce
Charakter akce: Obnova, zřizování zeleně – dotační titul 3
Vlastnické vztahy:
Majitel: Obec
Předpokládané zahájení akce: 2005
Odhad nákladů celkem: 145 000,-
Zdroje:
Obec 58
Dotace 87
Možnost dotace z POV 60 %
Poznámka:
p. č. 312/3, 30/1, 337/1, 338, 34, 36/1, 716

Akce: Věžnička – doplnění vybavení hřiště
Charakter akce: Občanská vybavenost, obnova – dotační titul 1
Vlastnické vztahy:
Majitel:
Předpokládané zahájení akce: 2000
Odhad nákladů celkem: 100 000,-
Zdroje:
Obec 40
Dotace 60
Možnost dotace z POV 60 %
Poznámka:
p. č. 1/1

Příloha č. 3 - Dotazník

Vážení občané,

v současné době ukončuji studium na Vysoké škole ekonomické v Praze na Fakultě managementu v Jindřichově Hradci. Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma: ***Rozvoj obce Věžnička.*** Cílem mé práce je zhodnotit Program rozvoje obce Věžnička za období 2000 – 2006, navrhnout další aktivity rozvoje a možných zdrojů financování.

Tento dotazník je určen pro občany starší 18. let. Dotazník je anonymní a Vaše odpovědi budou využity pro mou diplomovou práci.

Předem děkuji za vyplnění tohoto dotazníku.

1. Jste:

☐ muž

☐ žena

2. Váš věk:

☐ 18 - 29

☐ 30 - 44

☐ 45 - 59

☐ 60 a více

3. Vaše dosažené vzdělání:

☐ základní

☐ střední odborné, vyučen

☐ úplné střední vzdělání (s maturitou)

☐ vyšší odborné nebo bakalářské

☐ vysokoškolské

4. Ekonomická aktivita:

☐ podnikatel (OSVČ)

☐ zaměstnanec v soukromé firmě

☐ zaměstnanec ve veřejném sektoru

☐ nezaměstnaný

☐ ekonomicky neaktivní (student, mateřská dovolená, důchodce …)

Pokud nejste pracující nebo student pokračujte ve vyplňování otázky č. 7.

5. Kde pracujete/studujete?

☐ ve Věžničce

☐ mimo obec

6. Jak se dopravujete do zaměstnání/školy?

(může být více možností)

☐ autobusem

☐ autem

☐ pracuji v místě bydliště

☐ jinak

☐ neuvedeno

7. Jak dlouho bydlíte ve Věžničce?

☐ 0 – 5 let

☐ 6 – 10 let

☐ 11 a více let

☐ jsem rodák/rodačka

8. Jak jste spokojeni s životem v obci?

☐ rozhodně spokojen/a

☐ spíše spokojen/a

☐ spíše nespokojen/a

☐ rozhodně nespokojen/a

☐ neuvedeno

Vyplňujte pouze pokud žijete v obci déle než 7 let.

9. Jak byste zhodnotili rozvoj obce za období 2000 – 2006 na stupnici od 1 do 10, čím vyšší ohodnocení, tím vyšší spokojenost?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Jak hodnotíte následující aspekty kvality života v obci?

(zaškrtněte jedno okénko v každém řádku)

	Dobře	Spíše dobře	Spíše špatně	Špatně
Činnost vedení obce				
Informovanost o děním na obecním úřadě				
Mezilidské a sousedské vztahy v obci				
Veřejná bezpečnost a pořádek				
Činnost spolků a občanských sdružení				
Možnost kulturního vyžití				
Možnost sportovního vyžití				
Možnost dalšího vzdělávání				
Perspektiva pro mladou generaci				
Životní prostředí – péče o zeleň				
Úprava návsi				
Stav místních komunikací, cest				
Odvoz komunálního odpadu				
Dostatek kontejnerů na tříděný odpad				
Dopravní obslužnost				
Nabídka služeb v obci				
Zásobování zbožím každodenní potřeby				
Pracovní příležitosti				
Podmínky pro podnikání				

11. Na kterou oblast zlepšování života ve Vaší obci by měl být kladen největší důraz?

(zaškrtněte maximálně tři odpovědi)

☐ rozšiřování a zlepšování služeb pro občany

☐ zlepšení dopravní infrastruktury

☐ podpora rozvoje malého podnikání v obci

☐ nalezení pozemků pro novou výstavbu

☐ vytváření nových pracovních míst

☐ zlepšení práce úřadu ve vztahu k občanům

☐ péče o pěkný vzhled obce

☐ zlepšit informovanost o obci a činnostech obecního úřadu

☐ podpora kulturního vyžití

☐ podpora vzdělávání

12. Jste ochotni se více zapojit do rozvoje obce?

☐ ano

☐ ne

☐ již se podílím

13. Napište jaké služby v obci postrádáte či jakékoliv nápady, které by mohly přispět k rozvoji obce.

…….

……..

Děkuji Vám za Váš vynaložený čas.

Lenka Vomelová

Seznam grafů

Graf č. 1 Demografický vývoj
Graf č. 2 Složení obyvatelstva k 31. 7. 2007
Graf č. 3 Organizační struktura
Graf č. 4 Podíl skutečných a plánovaných finančních prostředků
Graf č. 5 Věkové složení obyvatelstva
Graf č. 6 Ekonomická aktivita
Graf č. 7 Spokojenost občanů s životem v obci
Graf č. 8 Ochota obyvatel podílet se na rozvoji obce

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Proces strategického řízení
Obr. č. 2 Organizační struktura
Obr. č. 3 Oblasti rozvoje obce Věžnička

Seznam tabulek

Tab. č. 1 Zjednodušené obecné schéma rozpočtu obce v České republice

Tab. č. 2 Hierarchická struktura a vazby

Tab. č. 3 Dělení obyvatel podle věku

Tab. č. 4 Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Tab. č. 5 Rozpočet za rok 2002, 2003, 2004 a 2005

Tab. č. 6 Rozpočet za rok 2006

Tab. č. 7 Navrhnuté akce podle Programu obnovy venkova obce Věžnička

Tab. č. 8 Plnění naplánovaných akcí

Tab. č. 9 Vyhodnocení akcí

Tab. č. 10 Realizované akce mimo Program obnovy venkova obce Věžnička

Tab. č. 11 SWOT analýza obce Věžnička

Tab. č. 12 Hodnocení různých aspektů kvality života v obci Věžnička

Tab. č. 13 Oblasti zlepšování života

Tab. č. 14 Oblast – Cestovní ruch

Tab. č. 15 Oblast – Bydlení

Tab. č. 16 Oblast – Společenský život

Tab. č. 17 Oblast – Životní prostředí

Tab. č. 18 Oblast – Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Tab. č. 19 Oblast – Ostatní

Tab. č. 20 Navrhované aktivity